

ԱՐՄԱՎԻՍԲԱՆԿ

Գրադրոշիքի և Ինֆորմացիոն Բնակրթիքի

Տարեկան
Հաշվետվություն
2008

ARMSWISSBANK
Private & Investment Banking

ԱՐՄՎԻՍԲԱՆԿ
Տրայդինգ & Ինվեստիցիոն Բանկինգ

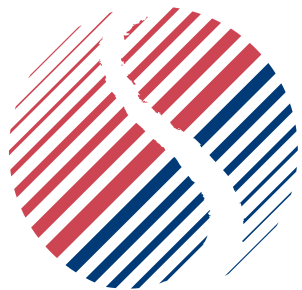
Տարեկան
Հաշվետվություն
2008

Բովանդակություն

4	ԲԱՆԿԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՁԵՌՔԲԵՐՈՒՄՆԵՐԸ 2008 ԹՎԱԿԱՆԻ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ
7	ԲԱՆԿԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՈՒՂԵՐՁԸ
8	ԲԱՆԿԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՏՆՕՐԵՆԻ ՈՒՂԵՐՁԸ
9	ԲԱՆԿԻ ՂԵԿԱՎԱՐ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԸ
10	ԳԼԽԱՄԱՍԱՅԻՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ՆՈՐ ՇԵՆՔԸ
14	ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՎ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐ
16	ՍԱՏՈՒՅՎՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ Ինչպես դառնալ ԱՐՄՎԻՍԲԱՆԿ-ի հաճախող Վճարահաշվարկային ծառայություններ Ավանդներ
17	ՎԱՐԿԱՎՈՐՈՒՄ
18	ՖԱԿՏՈՐԻՆԳ
19	ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ Դիլերային գործունեություն Բրոքերային գործունեություն Կորպորատիվ պարտատոմսերի թողարկումներ
23	ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ
24	ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ 2008
27	ՈՒՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ
28	ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐ
29	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ
33	Ֆինանսական հաշվետվություններ և անկախ աուդիտորի եզրակացություն Արմավիսբանկ Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն 31 դեկտեմբերի 2008թ.
36	Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
37	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
38	Հաշվապահական հաշվեկշիռ
39	Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
40	Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
41	Ընդհանուր տեղեկատվություն

**ԲԱՆԿԻ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ՁԵՌՔԲԵՐՈՒՄՆԵՐԸ
2008 ԹՎԱԿԱՆԻ
ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ**

Հունվար	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն անդամակցել է FCI (Factors Chain International) առաջատար ֆակտորինգային կազմակերպությունների միջազգային ցանցին: Կազմակերպվել է «ՎԱԼԼԵՏՏԱ» ՍՊԸ-ի երկրորդ թողարկման պարտատոմսերի տեղաբաշխումը՝ 500 մլն ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով: ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն վերընտրվել է որպես ՀՀ պետական (գանձապետական) միջին ժամկետայնության և երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսերի առաջնային շուկայի գործակալ:
Մարտ	ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման Գործակալության (USAID) ֆինանսական ոլորտի զարգացման ծրագրի (FSDP) կողմից «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ում իրականացվել են ռիսկերի կառավարման համակարգի գնահատման աշխատանքներ:
Հունիս	Ներդրվել է Ֆաքս-բենքինգ համակարգը: Նախնական փորձարկման է դրվել «Հաճախորդների հետ հարաբերությունների կառավարման» ծրագրային համակարգը (CRM):
Հուլիս	Իրականացվել է «ՀայՌ-ուսգազարդ» ՓԲԸ-ի՝ 2-րդ թողարկման պարտատոմսերի տեղաբաշխումը 1 մլրդ. ՀՀ դրամ ծավալով:
Օգոստոս	Իրականացվել է «Էքսպրես Կրեդիտ ՈՒՎԿ» ՓԲԸ-ի պարտատոմսերի տեղաբաշխումը՝ 150 մլն ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով:
Սեպտեմբեր	Իրականացվել է «ՎԱԼԼԵՏՏԱ» ՍՊԸ-ի՝ 3-րդ թողարկման պարտատոմսերի տեղաբաշխումը՝ 500 մլն ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով: Բանկն իրականացրել է առաջին միջազգային (արտահանման) ֆակտորինգի գործարքը:
Հոկտեմբեր	Բանկի կանոնադրական կապիտալը համալրվել է 1,251 միլիարդ ՀՀ դրամով՝ կազմելով 5,001 միլիարդ ՀՀ դրամ: Մատուցվող ծառայությունների տեսականու ընդլայնման և որակի բարելավման, հաշվետվողականության արդյունավետության բարձրացման, «մարդու սխալի» ռիսկի նվազեցման նպատակով «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն ձեռք է բերել “ՀԾ Բանկ 4.0” հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվողականության նոր համակարգ:
Նոյեմբեր	Համագործակցության պայմանագիր է կնքվել USAID-ի կողմից ֆինանսավորվող Էներգաարդյունավետության նախագծերի առևտրայնացման ծրագրի հետ: Ծրագրի շրջանակներում Բանկը զարգացնելու է վարկային նոր գործիքներ, ինչը Բանկին թույլ կտա մուտք գործել և հզորացնել դիրքերը որոշ շուկաներում կամ բիզնես-ոլորտներում՝ իրականացնելով փոքր և միջին ձեռնարկությունների, մեծ արդյունաբերական ձեռնարկությունների միջնաժամկետ վարկավորում: Բանկում ներդրվել է նոր օպցիոն գործիքը:

● Մեր տեսականն է լինել Հայաստանի առաջատար ունիվերսալ բանկ, որը համատեղում է կորպորատիվ, ներդրումային և փրայվիթ բանկային ծառայությունների առավելությունները՝ նպաստելով իր հաճախորդների, գործընկերների և բաժնետերերի համար լավագույն արդյունքների ձևավորմանը:

Մեր առաքելությունն է նպաստել մեր կորպորատիվ և անհատ հաճախորդների բարգավաճմանը՝ մատուցելով միջազգային բանկային պրակտիկայում ընդունված և նրանց պահանջներին համապատասխանող բարձրակարգ ֆինանսական լուծումներ:

● Մեր բիզնես - փիլիսոփայության հիմնարար արժեքներն են.

- Հաճախորդի կարևորում
- Պրոֆեսիոնալիզմ
- Շրջահայացություն
- Գործընկերություն
- Կոնֆիդենցիալիզմ
- Շիտակություն

ԲԱՆԿԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՌԻՎԵՐՁԸ

Հարգելի տիկնայք և պարոնայք

2008 թվականը որակապես մոր մարտահրավերների տարի էր «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի համար: Արևմտյան զարգացած երկրներում դեռ մոտ երկու տարի առաջ սկիզբ առած ֆինանսատնտեսական ճգնաժամը ընդլայնում էր իր աշխարհագրական ընդգրկվածությունը, և Հայաստանի տնտեսությանն ուղղված ճգնաժամի սպառնալիքներն ավելի ու ավելի հավանական էին դառնում: Չնայած այս ոչ այնքան լավատեսական սպասումներին, հայկական ֆինանսական շուկան շարունակում էր պահպանել իր դինամիկ զարգացման միտումը՝ թեև ավելի նվազ տեմպերով: Ընթացում էին բանկերի խոշորացման գործընթացներ կապիտալի ավելացման, ինչպես նաև խոշոր ինստիտուցիոնալ միավորումների կողմից հայաստանյան ֆինանսական շուկայում բաժնետոմսերի ձեռքբերման շնորհիվ: 2008 թվականի վերջերին առավել բացահայտ էին դառնում ֆինանսական կենսունակության ապահովման խնդիրները բանկային համակարգում:

Թեև ընդհանուր տնտեսական անբարենպաստ պայմաններով պայմանավորված հիմնական ֆինանսական ցուցանիշները նվազել են 2007 թվականի համեմատությամբ՝ ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը չի շեղվել իր ռազմավարական ծրագրերից: Բանկը կարևորում է նաև Միջազգային ֆինանսական հաստատությունների հետ համագործակցության ուղղությամբ աշխատանքների իրականացումը, ինչի արդյունքում ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը հնարավորություն կունենա ընդլայնել ֆինանսավորման ներգրավման աղբյուրները և առաջարկվող ծառայությունների շրջանակը ու բարձրացնել մրցունակությունը ֆինանսական շուկայում: Իսկ 2008 թվականի տարեսկզբին՝ հունվար ամսին, Բանկը պաշտոնապես դարձավ Միջազգային ֆակտորինգային ընկերությունների ցանցի (FCI) անդամ և առաջին հայկական բանկը, որն անդամակցում է նրանց, ինչը հեռանկարային զարգացման ուղիներ է բացում Բանկում ֆակտորինգային ծառայությունների զարգացման համար:

2009 թվականին Բանկի ջանքերն ուղղված են լինելու ճգնաժամային արդյունավետ կառավարմանը, ինչպես նաև մարքեթինգային և զարգացման համապատասխան մարտավարության մշակմանը՝ չշեղվելով դեռ հիմնադրման ժամանակ որդեգրած սկզբունքներից և գործունեության ուղղություններից: 2009 թվականին նախատեսված Բանկի տեղափոխումը մոր շենք կօգնի էլ ավելի կատարելագործել մատուցվող ծառայությունների տեսականին, բարելավել առկա ծառայությունների որակը, ներդնել փրայվիթ բանկային ծառայություններ:

ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ն անցել է զարգացման որակական մոր փուլի, որտեղ զարգացման կայուն հիմքերը պահպանելու համար գործի են դրվելու կուտակված փորձը, ձեռքբերած շուկայական դիրքը, հեղինակությունը և որակյալ անձնակազմը:

Ցանկանում են իմ վստահությունն ու շնորհակալությունը հայտնել ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ի անձնակազմին իրենց նվիրված աշխատանքի համար:

Վարդան Սիրմաքես
Խորհրդի նախագահ

ԲԱՆԿԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՏՆՕՐԵՆԻ ՈՒՂԵՐՉԸ

2008թ.-ը Բանկի համար եղել է մարտահրավերների և փորձությունների տարի: Բանկի գործունեության համար հիմնական արտաքին միջավայրը եղել է ոչ այնքան բարենպաստ, պայմանավորված մասնավորապես՝ ՀՀ-ում տիրող քաղաքական իրադրության հետևանքով տնտեսական ակտիվության նվազմամբ, ինչպես նաև Բանկի գործունեության մեջ էական դեր ունեցող միջազգային ֆինանսական շուկաներում տիրող ճգնաժամային իրադրությամբ: Թեև վերջիններիս հետևանքով Բանկը վնասներ չի կրել, այնուամենայնիվ եղել են չստացված եկամուտներ և նախատեսվածից ցածր ֆինանսական արդյունքներ: Ինչևէ Բանկը շարունակել է զարգանալ՝ ունենալով մի շարք էական ձեռքբերումներ:

2008թ.-ին Բանկն անդամակցել է Միջազգային առաջատար ֆակտորինգային ընկերությունների ցանցին (FCI), համագործակցության պայմանագիր է կնքել ԱՄՆ Միջազգային Չարգացման Գործակալության (IDA) կողմից ֆինանսավորվող Էներգաարդյունավետության Նախագծերի Առևտրայնացման Ծրագրի (ԷՆԱԾ) հետ, շարունակել է համագործակցությունը Գերմանահայկական հիմնադրամի «Վերականգնվող Էներգիայի զարգացում» վարկային ծրագրի հետ: Նախնական համաձայնություն է ձեռք բերվել՝ համագործակցել Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (EBRD) հետ 2 ծրագրերի շրջանակներում՝ «Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկերի ֆինանսավորում» և «Առևտրի ֆինանսավորում»:

Ներդրվել են նոր գործիքներ, մասնավորապես՝ հաճախորդներին առաջարկվում են օտարերկրյա արժեթղթերով ռեպո գործարքների, դրամի ու արտարժույթի օպցիոն և ֆյուչերսային պայմանագրերի կնքման ծառայություններ, մարժինալ գործարքների կնքման հնարավորություն ինչպես տեղական, այնպես էլ օտարերկրյա արժեթղթերով, ինչպես նաև ֆակտորինգի իրականացում միջազգային շուկաներում: Բանկը պահպանել է պետական պարտատոմսերի շուկայի Գործակալի կարգավիճակը և հանդես է գալիս որպես իր հաճախորդների կողմից թողարկվող պարտատոմսերի մարքեթ-մեյքեր: Բանկը նախատեսում է շարունակել իր ակտիվ գործունեությունը ներդրումային ոլորտում:

Սպասարկման որակի բարելավման, ինչպես նաև ծառայությունների լայն տեսականու պարագայում աշխատանքների առավել արդյունավետ կազմակերպման նպատակով 2008թ.-ին Բանկը փոխել է իր հաշվապահական ծրագրային փաթեթը՝ անցնելով ավելի կատարելագործված տարբերակի: Ծրագիրը լրացուցիչ հնարավորություններ է ստեղծել ներդրումային, վարկային և հաճախորդների սպասարկման գործառնություններում ու ավելի արդյունավետ դարձրել աշխատանքի կազմակերպումը:

Մատուցվող ծառայությունների տեսականին և ծավալներն ավելի կընդլայնվեն՝ կապված Բանկի կողմից նոր, ավելի հարմարավետ պայմաններով շենք տեղափոխվելու հետ, ինչը հնարավորություն կտա հաճախորդներին առաջարկելու սպասարկման ավելի հարմարավետ և փրայվիթ բենքինգի սկզբունքներին համապատասխանող պայմաններ:

Բանկը նախատեսում է նաև ընդլայնել իր գործընկերների շրջանակը՝ շեշտադրելով միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը:

Բանկի անձնակազմի անունից շնորհակալություն են հայտնում մեր Հաճախորդներին և Գործընկերներին՝ Բանկին ցուցաբերած վստահության և փոխշահավետ համագործակցության համար:

Գևորգ Մաչանյան
Տնօրինության նախագահ
Գործադիր տնօրեն

ԲԱՆԿԻ ԴԵԿԱՎԱՐ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԸ

Մանվել Խաչիյան
Տեղեկատվական
տեխնոլոգիաների
ղեկարտամենտի տնօրեն

Կոնստանտին Սարոյան
Ներքին ատոլիտի ղեկավար

Սեդրակ Բաղդասարյան
Հաշվապահական հաշվառման և
հաշվետվությունների
ղեկարտամենտի տնօրեն-
գլխավոր հաշվապահ

Արտաշես Մարտիրոսյան
Վարկավորման
ղեկարտամենտի
տնօրեն

Կարեն Տուրյան
Ներքրումային
ղեկարտամենտի
տնօրեն

Գրիգոր Մովսիսյան
Ֆինանսական տնօրեն

Անի Սարգսյան
Ռիսկերի կառավարման
բաժնի պետ

Գևորգ Մաչանյան
Գործադիր տնօրեն
Տնօրինության նախագահ

Գևորգ Խաչատրյան
Հաճախորդների սպասարկման
ղեկարտամենտի տնօրեն

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ ԳԼԽԱՄԱՍԱՅԻՆ ԳՐԱՄԵՆՅԱԿԻ ՆՈՐ ՇԵՆՔԸ

Հարգելի գործընկերներ

Ձեզ ենք ներկայացնում «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի գլխամասային գրասենյակի նոր շենքը, որը տեղակայված է ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10 հասցեում:

Միրով սպասում ենք Ձեզ մեր նորաբաց շենքում և հուսով ենք, որ այնտեղ ստեղծված հարմարավետ պայմանները և ընդլայնված տեսականիով բանկային ծառայությունները էլ ավելի կնպաստեն մեր ջերմ և սերտ համագործակցությանը:

ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ
ԵՎ
ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐ

ARMSWISSBANK
Private & Investment Banking

ԱՐՄՎԻՍԲԱՆԿ
Տրայդինգ & Ինվեստիցիոնական Բանկ

ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՎ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐ

Հիմնադրման օրվանից մինչ օրս ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ն առաջնորդվում է կայուն և միջազգային փորձով ամրապնդված արժեքներով: Արդեն չորս տարի է ինչ ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը պահպանում և կատարելագործում է այդ արժեքները՝ հաճախորդի կարևորում, պրոֆեսիոնալիզմ, շիտակություն, գործընկերություն, գաղտնիություն, շրջահայացություն, որոնք դեպի երկկողմանի բարգավաճում ապահովող գործարար մշակույթի ձևավորման և ամրապնդման գրավականն են: ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը, հավատարիմ մնալով իր որդեգրած քաղաքականությանը, շարունակում է գործունեություն ծավալել երեք հիմնական ուղղություններով և մասնագիտամալ միջազգայնորեն ընդունված կորպորատիվ, ներդրումային և փրայվիթ բանկային (corporate, investment և private banking) ծառայությունների մատուցման ոլորտում՝ իր առջև ունենալով Հայաստանում այդ ուղղությամբ առաջատար բանկ դառնալու տեսլականը:

Համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի արդի պայմաններում առավել քան կարևորվում է հաճախորդների ներգրավման և պահպանման, կայուն հարաբերությունների ստեղծման և ամրապնդման խնդիրը, որի վրա բանկը շատ մեծ ուշադրություն է դարձնում և այդ ուղղությամբ մշակում ու իրականացնում է ժամանակի պահանջներին համապատասխան ծրագրեր և միջոցառումներ:

ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ն առանձնանում է հաճախորդներին առաջարկվող իր պրոդուկտների լայն տեսականիով՝ սկսած ավանդական բանկային ծառայություններից (վճարահաշվարկային, վարկային ծառայություններ, դեպոզիտային ճկուն սխեմաներ, առևտրի ֆինանսավորում) մինչև ոչ ավանդական բանկային ծառայությունները (այլընտրանքային ֆինանսավորում, ֆորվարդ, սվոփ, օպցիոն, ֆակտորինգ, ֆինանսական խորհրդատվության մատուցում):

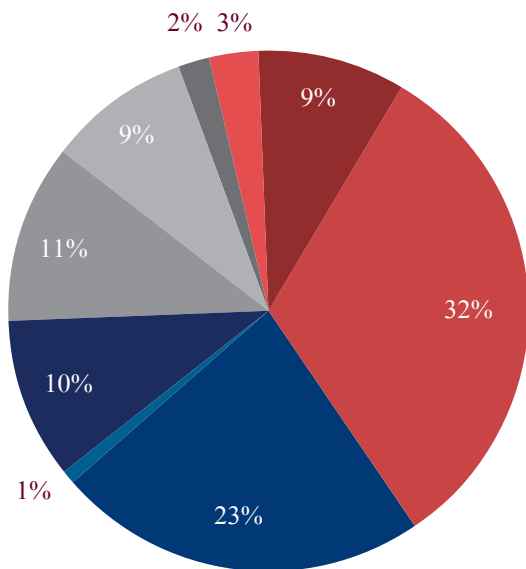
Առևտրի ֆինանսավորումը, ֆակտորինգային ծառայությունները, ինչպես նաև ապրանքային և ֆինանսական ֆյուչերսները հիմնականում ուղղված են արտահանման և ներմուծման ոլորտում գործող հաճախորդներին՝ նպատակ ունենալով պահպանելու նրանց մրցունակությունը տեղական և միջազգային շուկաներում, ընձեռելու նոր շուկաներ գրավելու հնարավորություն: 2008թ.-ի հունվարին ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը դարձավ Factors Chain International (միջազգային ֆակտորինգային ասոցիացիայի անդամ), ինչը հնարավորություն տվեց ֆակտորինգային ծառայություններ մատուցել շուրջ 70 երկրներում:

Ֆինանսավորման և ածանցյալ գործիքների միջոցով մեր հաճախորդներն առավել արդյունավետ կարող են իրականացնել իրենց ռիսկերի դիվերսիֆիկացումը, ինչպես նաև դրամական հոսքերի կառավարումը:

Ժամանակակից շուկաների նորանոր մարտահրավերներին դիմագրավելու, ինչպես նաև ներդրումային նախագծեր մշակելու և իրագործելու համար ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ն իր կորպորատիվ հաճախորդներին առաջարկում է արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման ծառայություններ: Այդ ոլորտում 2008թ.-ին մեր գործընկեր-հաճախորդներ շարունակել են մնալ

«ՎԱԼԼԵՏՏԱ» ՍՊԸ-ն (որը կատարել է իր երրորդ թողարկումը Բանկի միջոցով) և «Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ն, ինչպես նաև այդ ընթացքում նոր հաճախորդներ են դարձել «Հայռուսգագարդ» ՓԲԸ-ն և «Էքսպրես Կրեդիտ ՈՒՎԿ» ՓԲԸ-ն:

Կորպորատիվ հաճախորդների կառուցվածքը ըստ գործունեության ոլորտի

- Ծառայություններ
- Առևտուր
- Արդյունաբերություն
- Տրանսպորտ և կապ
- Բանկ
- Այլ
- Ոչ բանկ ֆինանսական ընկերություններ
- Կրթություն և գիտություն
- Շինարարություն

ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը, լինելով առաջատարներից ՀՀ պետական պարտատոմսերի շուկայում և հանդիսանալով ՀՀ պետական պարտատոմսերի շուկայի Գործակալ, իրականացնում է շուկա ստեղծողի (մարքեթ-մեյքեր) գործառույթներ՝

նպաստելով արժեթղթերի հայաստանյան շուկայի իրացվելիության բարձրացմանը: ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը շարունակել է իր ակտիվ մասնակցությունը ՀՀ արժեթղթերի շուկայի և ֆինանսական միջնորդության ոլորտի օրենսդրական դաշտի բարեփոխումներին վերաբերող նախաձեռնություններում: ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ն առանձնակի ուշադրություն է դարձնում ֆինանսական շուկաներում բանկերի և ոչ բանկ ֆինանսական հաստատությունների՝ վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական, բրոքերային ընկերությունների համար միջնորդ օղակ դառնալուն՝ մատուցելով նրանց ծառայություններ ինչպես ՀՀ, այնպես էլ միջազգային ֆինանսական շուկաներում՝ հնարավորություն ընձեռելով ներդրումներ կատարելու տարբեր ֆինանսական գործիքներում: ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ն առաջարկում է համագործակցել իր հաճախորդների կողմից թողարկվող պարտատոմսերի տեղաբաշխման հարցում՝ հանդես գալով որպես տեղաբաշխման կազմակերպիչ կամ տեղաբաշխող խմբի անդամ: ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ն առաջարկում է անհատներին մատուցել փրայվիթ բանկային ծառայություններ, որոնք ուղղված են այդ հաճախորդների ֆինանսական կարողությունների արդյունավետ կառավարմանն ու մեծացմանը: Այդ ուղղությամբ դեռևս շոշափելի հաջողությունների մասին վաղ է խոսելը, սակայն Բանկը հետևողականորեն քայլեր է իրականացնում նոր ծառայությունների ներդրման ուղղությամբ՝ հաշվի առնելով այդ սեգմենտում առկա աճի պոտենցիալը: ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը ձևավորում է իր հաճախորդների հետ երկարատև և գործընկերային հարաբերություններ, որոնց հիմքում ընկած են սերտ և փոխշահավետ համագործակցությունը: Բանկի պրոֆեսիոնալ, հմուտ և փորձառու անձնակազմի օգնությամբ բացահայտվում և կանխատեսելի են դառնում հաճախորդների կարիքները և ժամանակին տրվում են բարձրակարգ ֆինանսական լուծումներ: Բանկն իր հաճախորդներին

առաջարկում է անհատականացված (tailor-made) պրոդուկտների փաթեթ՝ արժեթղթերի անհատական, կոլեկտիվ և այլ տիպի պորտֆելների ձևավորում, բրոքերային և պահառուական ծառայություններ, ներդրումային գործառնությունների վերաբերյալ խորհրդատվության մատուցում: Ծկունությունը հաճախորդների հետ աշխատելիս կարևոր գործոն է Բանկի առաջանցիկ զարգացման ապահովման և «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» բրենդի առաջնդման գործում: Դրա վկայությունն է Բանկի հաճախորդների թվի ավելացումը մոտ 50%-ով 2007 թ.-ի համեմատությամբ:

ՄԱՏՈՒՑՎՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բանկն իր հաճախորդներին առաջարկում է ինչպես անհատական պահանջներին համապատասխանեցված ավանդական ծառայություններ, այնպես էլ ոչ ավանդական բանկային ծառայությունների լայն տեսականի:

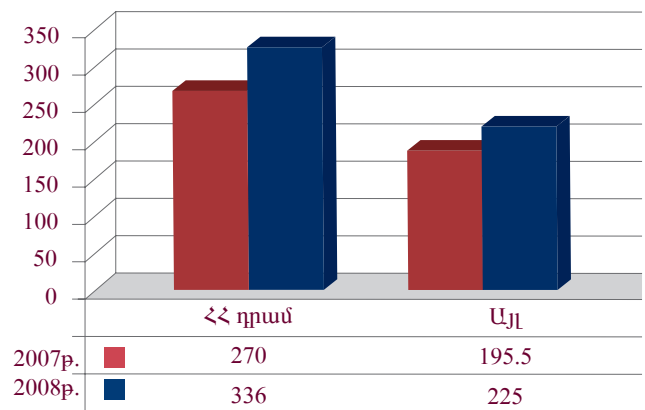
- **Ինչպես դառնալ ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ի հաճախորդ**
ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ում հաշիվ ունենալն առաջին քայլն է Բանկի ծառայություններից օգտվելու հնարավորությունների ճանապարհին: Այն թույլ է տալիս ընտրել վճարման, ներդրման և ֆինանսավորման պահանջները բավարարող բազմաթիվ լուծումներ: Ելնելով Բանկում գործող հաճախորդների սպասարկման քաղաքականությունից և «Ճանաչիր հաճախորդիդ» (“Know Your Customer” rules) սկզբունքներից՝ Բանկը ծառայություններ է մատուցում միայն Բանկում հաշիվ ունեցող և Բանկի հաճախորդ հանդիսացող անձանց: Արտարժույթային և դրամային հաշիվների միջոցով Բանկի հաճախորդները կարող են իրականացնել վճարումներ և օգտվել

ներդրումային գործիքներից:

Վճարահաշվարկային ծառայություններ

Մասնակցությունը Հայաստանի միջբանկային համախառն էլեկտրոնային վճարումների համակարգին և գործընկերային հարաբերությունները միջազգային մի շարք հզոր ֆինանսական հաստատությունների հետ, ինչպիսիք են՝ UBS AG, Raiffeisen Zentralbank Osterreich AG, Commerzbank AG, UniCreditBank, Promsvyazbank JSC հաստատությունները, թույլ են տալիս Բանկին՝ հաճախորդների դրամային և արտարժույթային փոխանցումներն իրականացնել սեղմ ժամկետներում և նվազագույն ծախսերով: Նոր ծառայությունների մատուցմանը և հաճախորդների թվի աճին գուզնբաց 2008թ.-ին զգալիորեն աճել է ինչպես ՀՀ դրամով թղթակցային հաշիվների շրջանառությունը՝ կազմելով 336 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2007թ. 270 մլրդ-ի համեմատությամբ, աճելով 12.5%-ով, այնպես էլ արտարժույթով թղթակցային հաշիվների շրջանառությունը՝ կազմելով 225 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2007թ. 195.5 մլրդ ՀՀ դրամի համեմատությամբ աճելով 15%-ով:

2008թ. թղթակցային հաշիվների շրջանառությունը 2007թ. համեմատությամբ (մլրդ. ՀՀ դրամ)

Օգտագործելով իր թղթակից բանկերի ցանցը՝ ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ն իր հաճախորդներին և գործընկերներին առաջարկում է տեղական և միջազգային շուկաներում արտարժույթի փոխանակման մրցունակ փոխարժեքներ՝ ցուցաբերելով անհատական մոտեցում և փոխանակման օպերատիվություն:

Ավանդներ

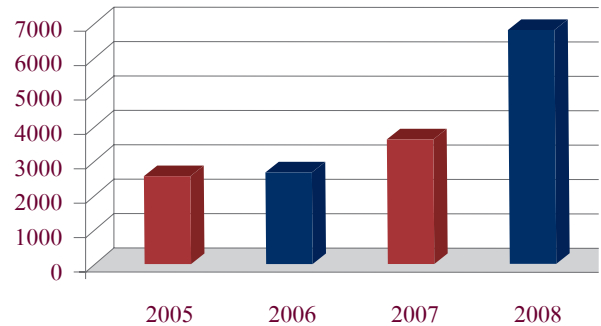
Բանկն առաջարկում է հաճախորդների ազատ միջոցների տեղաբաշխման պահանջները բավարարող ներդրումային լայն հնարավորություններով ավանդային ծրագրեր, որոնք թույլ են տալիս ստանալ երաշխավորված եկամուտ և ընտրել ավանդներ՝ ըստ արտարժույթի տեսակի, մարման ժամանակահատվածի ու տոկոսագումարների վճարման պարբերականության: Մասնավորապես, իրավաբանական անձանց ուշադրությանն են արժանի կարճաժամկետ (սկսած 7 օրից) ժամկետային ավանդները: Ֆինանսական շուկայի փոփոխություններին զուգընթաց Բանկն օպերատիվ կերպով վերանայում է ավանդների տոկոսադրույքները՝ առաջարկելով շուկայում մրցունակ տոկոսադրույքներ: ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը հայկական շուկայում եզակի բանկերից է, որն իր կորպորատիվ հաճախորդների բանկային ցպահանջ հաշիվների մնացորդների դիմաց վճարում է մրցունակ տոկոսադրույքներ: 31.12.2008թ.-ի դրությամբ բանկում ներդրված ավանդների ծավալը կազմել է մոտ 7 մլրդ ՀՀ դրամ:

ՎԱՐԿԱՎՈՐՈՒՄ

Բանկը, հավատարիմ մնալով հիմնադրման պահին իր ամրագրված սկզբունքներին և առաջնորդվելով Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված վարկային քաղաքականությամբ, շարունակում է իր կորպորատիվ հաճախորդների բիզնես - ծրագրերի և ընթացիկ ֆինանսավորումը: 2008թ.-ի ընթացքում Բանկը տրամադրել է 2,2 մլրդ ՀՀ դրամ վարկ: 31.12.2008թ.-ի դրությամբ

ընդամուր վարկային պորտֆելը կազմել է 6,3 մլրդ ՀՀ դրամ (ֆակտորինգը հաշվի առնված չէ):

Վարկային պորտֆելի աճի դինամիկան (մլն ՀՀ դրամ)

2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային ներդրումներից ստացված տոկոսային եկամուտը կազմել է 754.2 մլն. ՀՀ դրամ՝ անցած տարվա 422 մլն. ՀՀ դրամի փոխարեն: Անհուսալի վարկերի գումարը տարեսկզբին կազմել է 29,4 մլն. ՀՀ դրամ, որը կազմել է պորտֆելի 1.17%-ը:

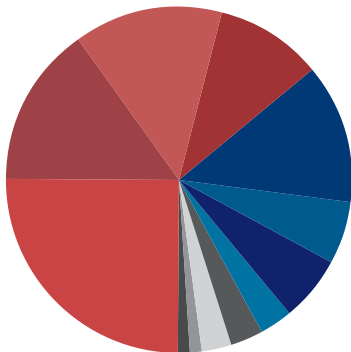
Բանկի կողմից կատարված աշխատանքների շնորհիվ դրանց մի մասը մարվել է, և 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անհուսալի վարկերի գումարը կազմել է 17,4 մլն ՀՀ դրամ, որը կազմել է պորտֆելի 0.27%-ը:

Վարկային ներդրումների միջին եկամտաբերությունը էական փոփոխություն չի կրել՝ մնալով 14.39% ցուցանիշի վրա (նախկին 14.56 % ցուցանիշի փոխարեն):

Վարկային ռիսկերի զսպման և կառավարման տեսանկյունից լուրջ ուշադրություն է դարձվում վարկային պորտֆելի կառուցվածքի դիվերսիֆիկացիային, ինչը հնարավորություն է տալիս Բանկին տնտեսության կոնկրետ բնագավառում կամ արտարժույթային շուկայում հնարավոր ճգնաժամային իրավիճակների պարագայում զերծ մնալ անկանխատեսելի և էական ռիսկերից: 2008թ.-ի ընթացքում Բանկը Գերմանահայկական

հիմնադրամի (GAF) «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» ծրագրի շրջանակներում տրամադրել է 469.5 մլն ՀՀ դրամ: 2008թ.-ի ընթացքում բանակցություններ են վարվել Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ փոքր և միջին ձեռնարկություններին վարկավորման համար:

Վարկերն ըստ տնտեսության ճյուղերի

- Առևտուր 25%
- Հիպոթեք 15%
- Արդյունաբերություն 14%
- Էներգետիկա 10%
- Սննդիարդյունաբերություն 13%
- Ծառայություններ 6%
- Հանր. արդյունաբերություն 6%
- Շինարարություն 3%
- Հանրային սնունդ 3%
- Սպառողական 3%
- Մեքենաշինություն 1%
- Ֆինանսական 1%

երակարաժամկետ միջոցների ներգրավման համար:

ՖԱԿՏՈՐԻՆԳ

2008թ.-ի ընթացքում ընդլայնվեցին ներքին Ֆակտորինգային ծառայությունների մատուցման ծավալները և որպես նոր ծառայության տեսակ ավելացավ նաև միջազգային ֆակտորինգը: 2008թ.-ի հունվարից Բանկն անդամակցում

է Միջազգային առաջատար ֆակտորինգային ընկերությունների ցանցին (FCI - Factors Chain International), որը հնարավորություն է ընձեռում 65 երկրներում գտնվող 244 անդամ-բանկերի միջոցով ծավալել միջազգային ֆակտորինգային գործառնություններ:

Ելնելով Հայաստանին բնորոշ արտահանման և ներմուծման ուղղությունների ուսումնասիրությունից՝ 2008թ.-ի ընթացքում Միջազգային առաջատար ֆակտորինգային ընկերությունների ցանցի անդամ մի շարք կազմակերպությունների հետ կնքվեց 11 միջֆակտորինգային պայմանագիր:

2008թ. ընթացքում հաջողությամբ իրականացվեց արտահանման ֆակտորինգային երկու գործարք: Ներքին ֆակտորինգից օգտվող հաճախորդների քանակը 2008թ-ին ավելացավ 17-ով: 2008թ.-ի վերջին հաճախորդների քանակը 24 էր, իսկ դեբիտորների քանակը՝ 20:

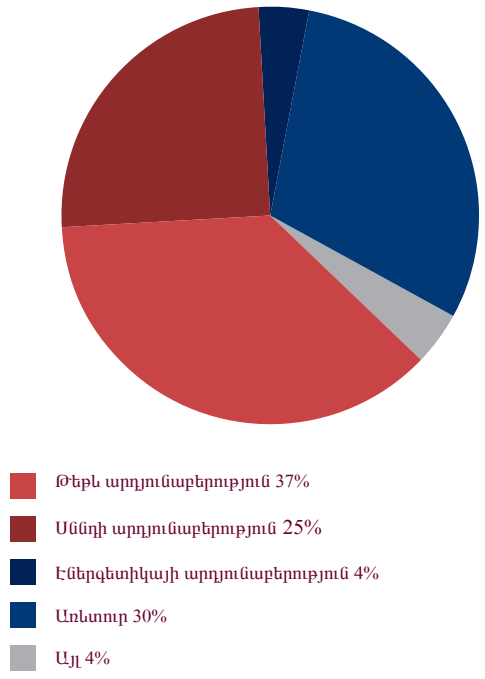
Հաշվետու տարվա ընթացքում հաճախորդներին տրամադրվել է 1,546.7 մլրդ ՀՀ դրամի ֆինանսավորում, որից ոչ ռեզրեսային պայմանագրերի շրջանակներում (դեբիտորի

վարկային ռիսկը Բանկը վերցնում է իր վրա) տրամադրվել է 553,3 մլն ՀՀ դրամի ֆինանսավորում, իսկ ռեզրեսային պայմանագրերի շրջանակներում (դեբիտորի վարկային ռիսկը Բանկը թողնում է հաճախորդի վրա)՝ 993,4 մլն ՀՀ դրամի ֆինանսավորում:

2008թ.-ի ընթացքում ներքին շուկայում տրամադրված ֆինանսավորումը մոտ հինգ անգամ գերազանցել է 2007թ.-ի ցուցանիշը, իսկ ֆակտորինգային պորտֆելի ծավալը 2008թ.-ի դեկտեմբերի վերջի դրությամբ կազմել է 408.5 մլն ՀՀ դրամ՝ մոտ երկու անգամ գերազանցելով 2007թ.-ի նույն ցուցանիշը:

Ստորև ներկայացվում է ֆակտորինգային հաճախորդների ճյուղային պատկանելիությունն ըստ ֆակտորինգային պորտֆելում ունեցած տեսակարար կշռի՝ 2008թ.-ի վերջի դրությամբ:

Ֆակտորինգային պորտֆելի կառուցվածքն ըստ հաճախորդների ճյուղային պատկանելիության

Մատուցվող ներքին և միջազգային ֆակտորինգային

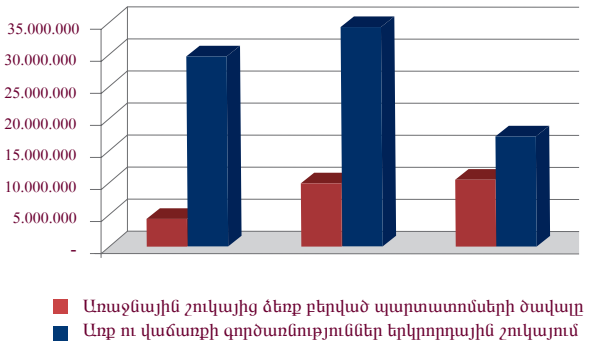
ծառայությունների վերաբերյալ կազմակերպվել են սեմինարներ ինչպես քանկի աշխատակիցների, այնպես էլ գործող և պոտենցիալ հաճախորդների համար: Կատարելագործվել են ֆակտորինգային ծառայությունների մատուցման և ռիսկերի գնահատման համակարգերը:

ՆԵՐԳՐՈՒՄԱՅԻՆ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Գլխերային գործունեություն

Բանկը 2008թ.-ի ընթացքում շարունակել է ակտիվորեն իրականացնել ՀՀ պետական և կորպորատիվ արժեթղթերով գործառնություններ ներքին ֆինանսական շուկայում: Այսպես տարվա ընթացքում երկրորդային շուկայում Բանկն իրականացրել է մոտ 16.5 մլրդ ՀՀ դրամ արժեքով պարտատոմսերի առք ու վաճառք, որից 1.1 մլրդ ՀՀ դրամ ծավալով գործառնություններն իրականացվել են կորպորատիվ պարտատոմսերով՝ կազմելով Հայաստանի ֆոնդային բորսայում իրականացված գործառնությունների մոտ 40% ը: Պարտատոմսերով իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը կազմել է ավելի քան 285.5 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ ավելանալով գրեթե 200%-ով: Զուգահեռաբար Բանկը պահպանել է իր ակտիվ մասնակցության նաև առաջնային տեղաբաշխումներին՝ տարվա ընթացքում գնելով մոտ 9.2 մլրդ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով պետական պարտատոմսեր, ինչը 9%-ով ավելին է, քան 2007 թվականին: Այդ ակտիվության շնորհիվ է, որ 2008թ.-ին Բանկը պահպանեց պետական պարտքի կառավարման գծով ՀՀ կառավարության գործակալի կարգավիճակը: ՀՀ պետական պարտատոմսերով Բանկի գործառնությունների ծավալների դինամիկան ներկայացված է ստորև բերված գծապատկերում:

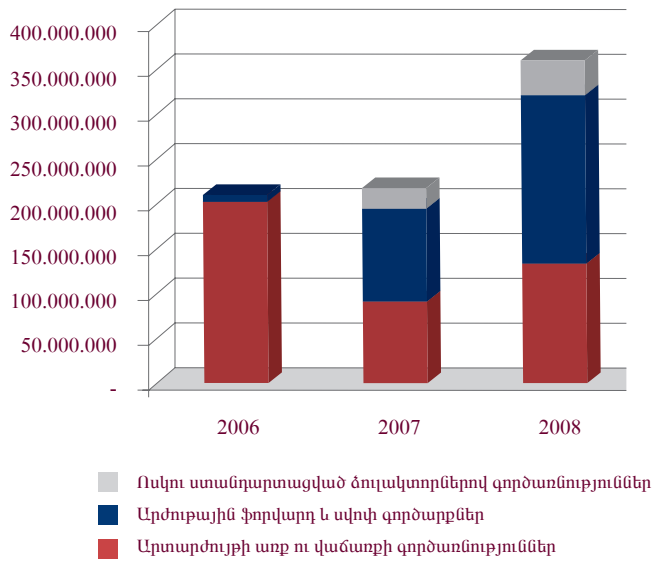
Պետական պարտատոմսերի առաջնային և երկրորդային շուկաներում կատարված գործառնությունների ընդհանուր ծավալը (հազար ՀՀ դրամով)

Տարվա ընթացքում Բանկը շարունակել է մասնակցել Հայաստանի ֆոնդային բորսայում իրականացվող արտարժույթի առք ու վաճառքի սակարկություններին, հանդես է եկել միջբանկային անկանխիկ արտարժույթային շուկայում՝ իրականացնելով միջազգային հիմնական փոխարկելի արժույթներով առք ու վաճառքի գործառնություններ, որոնց ընդհանուր ծավալը կազմել է մոտ 129.5 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ ավելանալով ավելի քան 50%-ով: 2008թ.-ին Բանկն ավելացրել է արտարժույթային ֆորվարդ գործիքներով իրականացվող գործարքների ծավալը, որը կազմել է ավելի քան 1.72 մլրդ. ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով գրեթե 7 անգամ: Ինչ վերաբերվում է արտարժույթային սվոփ գործիքներով իրականացվող գործարքներին, ապա այս գծով հաշվետու տարվա ընթացքում միջբանկային շուկայում Բանկն իրականացրել է շուրջ 185 մլրդ ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով գործառնություններ՝ նախորդ տարվա ցուցանիշը գերազանցելով 1.8 անգամ: Ընդ որում նշված ծավալի մի զգալի մասը ձևավորվել է արտասահմանյան շուկաներում ծավալած Բանկի գործունեությունից: Հատկանշական է նաև, որ տարվա ընթացքում Բանկն իր հաճախորդների հետ մույնպես իրականացրել է սվոփ և ֆորվարդ գործարքներ,

որոնց ծավալը 2008թ.-ի ընթացքում կազմել է համապատասխանաբար 2.8 մլրդ և 111 մլն ՀՀ դրամ: 2008թ.-ին Բանկը շարունակել է ակտիվ գործունեություն ծավալել բանկային ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներով, դրանցով տարվա ընթացքում իրականացնելով շուրջ 35.7 մլրդ ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով առք ու վաճառքի գործառնություններ, որը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է շուրջ 17%-ով: Բանկի արժույթային գործառնությունների ծավալների դինամիկան ներկայացված է ստորև բերված գծապատկերում:

Արժույթային գործառնություններ (հազար ՀՀ դրամով)

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն պատկանում է ՀՀ տարածքում գործող այն եզակի բանկերի թվին, որոնք իրականացնում են ՀՀ դրամի, ՀՀ պետական պարտատոմսերի և արտարժույթային ֆորվարդ ու սվոփ գործիքների գնանշում Reuters համակարգում, ինչպես նաև ՀՀ դրամի և հիմնական արտարժույթների, ՀՀ պետական և կորպորատիվ պարտատոմսերի, արտարժույթային ֆորվարդային

գործիքների, միջբանկային ավանդային և ռեպո գործառնությունների տոկոսադրույքների գնանշում Bloomberg տեղեկատվական համակարգի՝ Բանկին պատկանող էջում:

Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալում ինչպես ՀՀ տարածքում (բանկերում տեղաբաշխելով և ներգրավելով կարճաժամկետ ու միջնաժամկետ դեպոզիտներ և վարկեր), այնպես էլ միջազգային փողի շուկայում՝ ներդնելով դեպոզիտներ արտասահմանյան առաջնակարգ բանկերում: Դեպոզիտների և վարկերի ընդհանուր ծավալը դրամային արտահայտությամբ կազմել է համապատասխանաբար 212 մլրդ և 28.4 մլրդ ՀՀ դրամ: Վերջիններս նախորդ տարվա համեմատությամբ աճել են համապատասխանաբար 1.24 և 7 անգամ:

Բանկը շարունակում է ներդրումներ իրականացնել զարգացած երկրների ֆիքսված եկամտաբերությամբ արժեթղթերում, մասնավորապես՝ ԱՄՆ-ի, եվրոպական երկրների, Ռուսաստանի Դաշնության, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ նորմատիվային դաշտի և Բանկի խորհրդի կողմից ընդունելի ռիսկի շրջանակներում ներդրումային վարկանիշ (investment grade) ունեցող այլ երկրների պետական պարտատոմսերում և կորպորատիվ արժեթղթերում:

Բրոքերային գործունեություն

Բանկի ռազմավարական ուղղություններից է միջազգային չափանիշներին համապատասխան ներդրումային բանկային ծառայությունների, այդ թվում արժեթղթերի շուկայում բրոքերային ծառայությունների մատուցումը Բանկի հաճախորդներին: Այդ նպատակով Բանկն իր ստեղծման օրվանից ակտիվ գործունեություն է ծավալել նշված ոլորտում մատուցվող ծառայությունների ամբողջականությունն ապահովելու նպատակով և զգալի աշխատանքներ է տարել այս ոլորտում առաջատար դիրքեր գրավելու համար. օրենսդրական ոլորտի բարեփոխումներին անմիջական մասնակցությունից մինչև համապատասխան գործընկերային հարաբերությունների հաստատումը, ինչպես նաև էլեկտրոնային առևտրային համակարգերի և օժանդակ այլ ենթակառուցվածքների ներդրումը: Այս ամենի արդյունքում Բանկն իր բրոքերային գործունեության շրջանակներում հաճախորդներին սկսել է առաջարկել ներդրումային գործիքներ

բավականին լայն տեսականի՝ ամերիկյան, եվրոպական և ռուսական ընկերությունների ու ներդրումային հիմնադրամների բաժնետոմսեր և դեպոզիտար ստացականներ, պետական և կորպորատիվ պարտատոմսեր, ապրանքային ֆյուչերսներ, օտարերկրյա արժեթղթերով ռեպո և մարժինալ գործառնություններ:

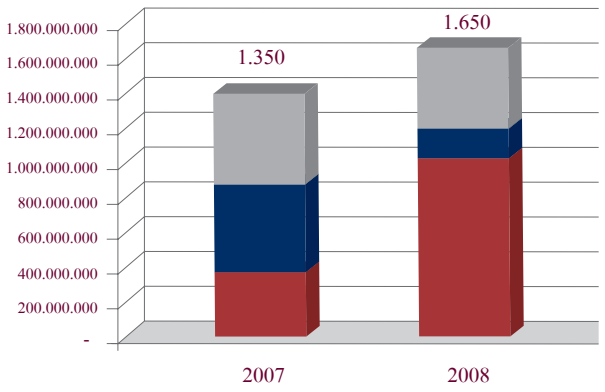
Ներդրումային ծառայությունների ոլորտում Բանկի ձեռքբերումների առումով 2008թ.-ը կարելի է համարել բեկումնային: Նախ, կապված արժեթղթերի շուկան կարգավորող նոր օրենսդրության ուժի մեջ մտնելու հետ, Բանկը ՀՀ բանկային համակարգում առաջինն էր, որ ՀՀ կենտրոնական բանկից թույլտվություն ստացավ շարունակել իր հաճախորդներին ներդրումային ծառայություններ մատուցել՝ սպասարկելով նրանց ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան արժեթղթերի շուկաներում: Բացի այդ Բանկն առաջինն էր նաև ՀՀ բանկային համակարգում, որն անդամակցեց Հայաստանի ֆոնդային բորսային՝ համաշխարհային ճանաչում ունեցող ՆԱՍԳ-ԱԶ ՕԷՄԷ-ԲՍ խմբի կողմից վերջինիս ձեռք բերելուց հետո: Հաշվետու տարվա ընթացքում Բանկի բրոքերային հաճախորդների թիվը 2007թ.-ի համեմատ ավելացավ մոտ 3.5 անգամ և Բանկն առաջին անգամ իր հաճախորդների հանձնարարականներով գործարքներ իրականացրեց արժեթղթերի միջազգային շուկաներում: Տարին բացառիկ էր նաև կատարված գործարքների աշխարհագրությամբ: Գործարքներ կնքվեցին ինչպես եվրոպական, այնպես էլ ամերիկյան բորսաներում շրջանառվող առաջատար ընկերությունների բաժնետոմսերով և դեպոզիտար ստացականներով: Բացի դրանից արտաբորսայական գործարքներ կնքվեցին նաև Չինաստանի առաջատար ընկերությունների բաժնետոմսերում ներդրումներ իրականացնող օտարերկրյա ներդրումային հիմնադրամի փայերով: Ընդհանուր առմամբ, 2008թ.-ի ընթացքում Բանկի հաճախորդների հանձնարարականների հիման վրա օտարերկրյա արժեթղթերով իրականացվել են թվով 92 բրոքերային գործարքներ 280,663,176.00 մլն ՀՀ դրամին համարժեք ընդհանուր ծավալով: Նշենք նաև որ 2008թ.-ի ընթացքում Բանկը բավականին ակտիվ մասնակցություն է

ունեցել նաև Հայաստանի ֆոնդային բորսայի կորպորատիվ արժեթղթերի հարթակներում իրականացվող սակարկություններին: Այսպես օրինակ, Բանկն իր հաճախորդների հանձնարարականներով ՀՖԲ-ում կորպորատիվ պարտատոմսերով իրականացրել է թվով 37 բրոքերային գործարքներ 318,201,181.92 ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով:

● **Կորպորատիվ պարտատոմսերի թողարկումներ**

2008 թվականը կորպորատիվ պարտատոմսերի նոր թողարկումների առումով բավական ակտիվ էր: Մասնավորապես տարվա ընթացքում հայաստանյան կազմակերպությունների կողմից իրականացվել են կորպորատիվ պարտատոմսերի 11 թողարկումներ, ընդ որում՝ թողարկողների թվում էին ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ ոչ ֆինանսական կազմակերպություններ: Այդ համատեքստում Բանկը ևս 2008թ.-ին շարունակել է կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկայում իր ակտիվ գործունեությունը:

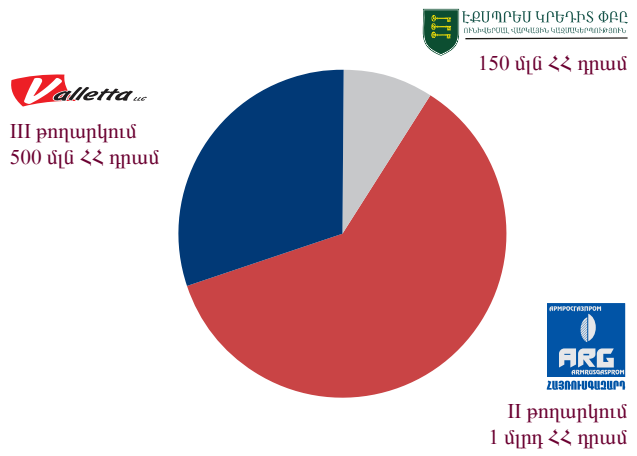
“ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ” ՓԲԸ-ի կողմից կազմակերպված թողարկումները, 2008թ.

Մասնավորապես Բանկի կողմից 2008 թվականի ընթացքում կազմակերպվել է 1,650 մլն ՀՀ դրամ ծավալով 3 թողարկում (2 ոչ

ֆինանսական կազմակերպության և մեկ վարկային կազմակերպության համար), որոնց տեսակարար կշիռը 2008թ. ընթացքում հայաստանյան կազմակերպությունների կողմից իրականացված թողարկումներում կազմում է շուրջ 25%:

“ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ” ՓԲԸ-ի կողմից կազմակերպված թողարկումների ծավալները 2007 - 2008թթ.

Նշված թողարկումների տեղաբաշխման գործընթացում Բանկի կողմից կիրառվել են զարգացած ֆինանսական շուկաներում կիրառվող ժամանակակից տեխնոլոգիաներ, մասնավորապես, նշված երեք ծրագրերն իրականացվել են երաշխավորված տեղաբաշխման եղանակով, այսինքն՝ անկախ տեղաբաշխման արդյունքներից Բանկը ցուցաբերել է պարտատոմսերի ամբողջ ծավալի ձեռք բերման պատրաստակամություն: Ավելին պարտատոմսերի տեղաբաշխումներն իրականացվել են ինչպես տեղաբաշխողների սինդիկատ ձևավորելու, այնպես էլ բաժանորդագրություն կազմակերպելու միջոցով: Մասնավորապես տեղաբաշխված պարտատոմսերի գերակշռող մասը՝ շուրջ 62%-ը կամ 1,025 մլն ՀՀ դրամ ծավալը տեղաբաշխվել է բաժանորդագրության միջոցով՝ հնարավորություն տալով փոքր ներդրողներին ուղղակիորեն

մասնակցել պարտատոմսերի տեղաբաշխմանը, իսկ տեղաբաշխումներից մեկի շրջանակում կազմավորվել է տեղաբաշխողների սինդիկատ: Նշված թողարկումների կազմակերպման ընթացքում Բանկը համագործակցել է թողարկող ընկերությունների հետ պարտատոմսերի տեղաբաշխման կապակցությամբ մարքեթինգային միջոցառումների իրականացման գործում, մասնավորապես կազմակերպվել է պարտատոմսերի տեղաբաշխման 1 շնորհանդես (Road Show)՝ ֆինանսական շուկայի ակտիվ մասնակիցների և պոտենցիալ ներդրողների մասնակցությամբ: Բանկը մասնակցել է նաև պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման գործընթացների վերաբերյալ հրապարակայնորեն տեղեկատվության տարածման աշխատանքներին՝ մամուլի հրապարակումների պատրաստման, հոդվածների տպագրման, բուկլետների և բացատրական այլ նյութերի նախապատրաստման, հարցազրույցների տրամադրման, ինչպես նաև սեփական ինտերնետային կայքում կարևոր նշանակություն ունեցող տեղեկատվության բացահայտման միջոցով:

Բանկի կողմից նշված պարտատոմսերի տեղաբաշխման աշխատանքների ավարտից հետո իրականացվել են նաև աշխատանքներ պարտատոմսերի երկրորդային շուկայի ակտիվացման ուղղությամբ, մասնավորապես՝ Բանկի կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերի հիմնական մասը ցուցակված է ՆԱՄԴԱԲ ՕԷՍԷՔՍ Արմենիա ֆոնդային բորսայում, որտեղ Բանկը միաժամանակ հանդես է գալիս որպես տվյալ պարտատոմսերի գծով մարքեթ-մեյքեր: Ավելին Բանկը կազմակերպել է իր կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերի գնանշումները Bloomberg միջազգային տեղեկատվական համակարգում՝ Բանկի անունով բացված ASWI տեղեկատվական էջում:

2008 թվականին Բանկի կողմից իրականացվել են նաև նախկինում կազմակերպված թողարկումների արժեկտրոնների վճարման սպասարկման աշխատանքները: Մասնավորապես 2008թ.-ին Բանկի միջոցով իրականացվել է արժեկտրոնների

6 վճարում՝ 139.25 մլն ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով, որոնց ընթացքում Բանկն աջակցել է թողարկողներին և մատուցել հաշվարկային բանկային ծառայություններ: Նշված գումարից շուրջ 138.2 մլն ՀՀ դրամը վճարվել է ներդրողներին՝ որպես արժեկտրոնային եկամուտ, իսկ շուրջ 1 մլն ՀՀ դրամը փոխանցվել է ՀՀ պետական բյուջե՝ որպես ֆիզիկական անձանց գծով եկամտահարկ:

ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Արդյունավետ կորպորատիվ կառավարման համակարգի ստեղծումն ու ներդրումը մշտապես կարևորվել է Բանկի կողմից և Բանկն իր կորպորատիվ կառավարման համակարգը կառուցել է «սահմանափակումների և հակակշիռների» (checks and balances) միջազգայնորեն ընդունված սկզբունքների հիման

ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

վրա, որն արտահայտվում է իր գործունեության ընթացքում հետևյալ հիմնական դրույթների անվերապահորեն կիրառմամբ՝

- Լիազորությունների և պարտականությունների հստակ տարանջատում:
- Բաժնետիրոջ, Խորհրդի, Գործադիր մարմնի, Ներքին և Արտաքին աուդիտորների միջև արդյունավետ համագործակցություն:
- Հուսալի ներքին հսկողության համակարգի առկայություն, որն ապահովում է ռիսկերի անընդհատ և շարունակական մոնիթորինգ:
- Առավել ռիսկային ոլորտներում որոշումների կայացման կոլեգիալություն:
- Գործարքների և ռիսկային գործողությունների կատարում առնվազն երկու անձի մասնակցությամբ:
- Հաշվետվողական և տեղեկատվական կայուն համակարգի առկայություն:
- Կորպորատիվ վարքագծի արժեքների պահպանում:
- Հստակ ձևավորված ռազմավարական ծրագրի առկայություն:

2007թ.-ին Բանկում ստեղծված որոշումների կայացման առանձին կոլեգիալ մարմինը՝ Տնօրինությունը 2008թ. ընթացքում արդյունավետ գործունեություն է ծավալել՝ իրականացնելով իրեն վերապահված բոլոր գործառնությունները: 2008թ.-ի հունվարից Բանկը ներդրել է ֆինանսական տնօրենի գործառնությամբ՝ նպատակ ունենալով առավել ամբողջականորեն վերահսկել Բանկի ֆինանսական գործառնությունների պլանավորման, կողողինացման և հաշվետվողականության ապահովման հարցերը:

Անձնակազմի կառավարման քաղաքականության նպատակն է՝ Բանկում անձնակազմի կառավարման որակի համապատասխանեցումը միջազգային չափանիշներին և անձնակազմի մասնագիտական ներուժի բացահայտման համար բարենպաստ պայմանների ստեղծումը: Մասնավորապես Բանկը կարևորում է կադրերի ծառայողական առաջխաղացման գործունեությունը, այն է՝ իր աշխատակցի համար ստեղծել բոլոր անհրաժեշտ պայմանները՝ մասնագիտական աճի, նոր գիտելիքների ձեռքբերման, նոր հմտությունների տիրապետման, ինչպես նաև սոցիալական բարեկեցության համար: Գիտակցելով կադրերի բազմակողմանի զարգացման կարևորությունը՝ տարվա ընթացքում Բանկը, տարբեր ստորաբաժանումների աշխատակիցների միջև իրականացրել է ռոտացիոն սկզբունք: Բանկը մշտապես իրականացնում է կադրերի ընտրության և տեղաբաշխման համակարգի արդյունավետության ուղղված միջոցառումներ: Նոր աշխատակիցների արագ ադապտացումը Բանկի անձնակազմի կառավարման քաղաքականության

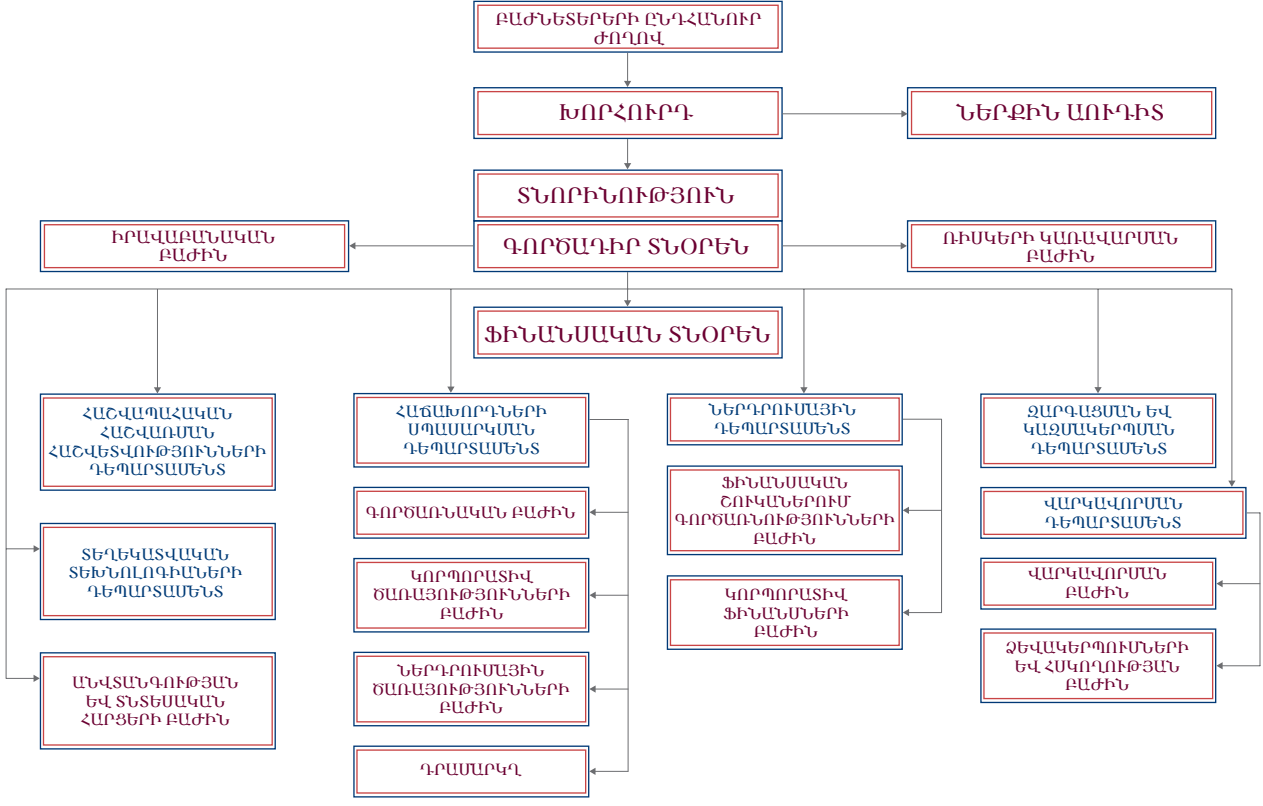
կարևորագույն ուղղություններից է հանդիսանում:
2008թ. ընթացքում Բանկում ներդրվեց աշխատակիցների կատարած աշխատանքի արդյունքների գնահատման հանձնաժողովի գաղափարը, ինչպես նաև կատարելագործվեց և ներդրվեց անձնակազմի վարձատրության և խրախուսման քաղաքականությունը՝ ի լրումն արդեն իսկ գործող անձնակազմի կառավարման նորմերի: 2008թ. ընթացքում կատարելագործվեց նաև ստորաբաժանումների և աշխատակիցների կատարած աշխատանքների ամփոփման ընթացակարգը, մասնավորապես, կիսամյակային կտրվածքով հատուկ ստեղծված Հանձնաժողովի կողմից կազմակերպվեցին աշխատակիցների հետ իրենց կատարողականների քննարկումներ՝ հիմք դառնալով աշխատանքում առավել աչքի ընկած աշխատակիցների խրախուսման համար:
Բանկի գործառնությունների աճին զուգընթաց փոփոխվել է նաև Բանկի անձնակազմի կառուցվածքը և կազմը: 2008թ.-ի ընթացքում Բանկը համալրել է իր անձնակազմը ինչպես փորձառու կադրերով, այնպես էլ երիտասարդ մասնագետներով (19 նոր աշխատակից), որոնք ակտիվորեն ներգրավվել են Բանկի աշխատանքներում և իրականացվող նախագծերում: Աշխատակիցների թվաքանակի զուտ աճը նախորդ տարվա համեմատ կազմել է 9%, այդպիսով տարեվերջին կազմելով է 85 մարդ: Բանկի առանցքային աշխատակիցները Հայաստանի ֆինանսաբանկային համակարգում ունեն բազմամյա աշխատանքային փորձ: Բանկի բոլոր աշխատակիցներն ունեն բարձրագույն կրթություն, որոնցից յոթը՝ տնտեսագիտական գիտությունների թեկնածուի աստիճան, բոլորը տիրապետում են օտար լեզուների: Անձնակազմն առանձնանում է ոչ միայն իր փորձառությամբ, այլ նաև մասնագիտական խորը գիտելիքներով և անձնական հատկանիշներով: Աշխատակիցների միջին տարիքը կազմում է 32 տարեկան:
Բանկը մշտապես ուշադրություն է դարձնում սեփական կադրերի պատրաստման և վերապատրաստման աշխատանքներին ինչպես արդեն մատուցվող, այնպես էլ նախատեսվող ծառայությունները պատշաճ կազմակերպելու և իրականացնելու համար: Անձնակազմի

որակավորման բարձրացման նպատակով աշխատակիցները մասնակցել են ինչպես ՀՀ-ում, այնպես էլ՝ արտերկրում կազմակերպվող տարբեր թեմաներով դասընթացների: Բանկի փորձառու աշխատակիցների կողմից կազմակերպվել են նաև ներքին սեմինարներ՝ նոր աշխատակիցների՝ պատրաստման և փորձի փոխանակման նպատակով: Տարվա ընթացքում Բանկի 82 աշխատակից մասնակցել է 62 սեմինարների և շնորհանդեսների ՀՀ տարածքում, արտասահման գործուղվել է 12 աշխատակից՝ մասնակցելու 10 արտասահմանյան կոնֆերանսների և վերապատրաստումների, ինչպես նաև Բանկում կազմակերպվել է 37 ներքին սեմինար: Աշխատակցի վերլուծական ներուժի բացահայտման և զարգացման, ինչպես նաև միջանձնային հաղորդակցման և թիմային աշխատանքների բարելավման նպատակով 2008թ.-ին Բանկի աշխատակիցների կողմից ներկայացվել են բանկին առնչվող խնդիրների վերաբերյալ թվով 20 վերլուծական աշխատանք: Որոշ գործընթացների կանոնակարգման համար ստեղծվել են աշխատանքային խմբեր, ինչը կշարունակվի նաև հետագայում:
Բանկը խրախուսում է նաև աշխատակիցների մասնագիտական որակավորումը: Նշենք, որ տարվա ընթացքում Բանկի 4 աշխատակցի շնորհվել են բանկի և օտարերկրյա բանկի մասնաճյուղի գլխավոր հաշվապահի, գլխավոր հաշվապահի տեղակալի պաշտոններում աշխատելու որակավորման հավաստագրեր: Բանկը համագործակցում է Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի և Հայաստանում ֆրանսիական համալսարանի հետ՝ ուսանողների պրակտիկան կազմակերպելու և համատեղ ուսումնասիրություններ կատարելու համար:
Որակավորման հարցում Բանկն ունի հետևյալ մոտեցումը. ղեկավարների և աշխատակիցների հիմնական կորիզն ունի համապատասխան բարձր որակավորում և բանկային համակարգում աշխատելու բազմամյա փորձ, վերապատրաստման դասընթացներ է անցել Հայաստանի Հանրապետությունում

և արտերկրում, միևնույն ժամանակ Բանկը պատրաստում է նոր երիտասարդ կադրեր իր ներքին պոտենցիալն ուժեղացնելու համար: Բանկի աշխատակիցները խրախուսվում են ամուսնության, երեխա ունենալու կապակցությամբ, պարբերաբար կազմակերպվում են կորպորատիվ միջոցառումներ՝ երեկույթներ, քաղաքից

դուրս արշավներ և այլն: Այս ամենը նպաստում է աշխատակիցների միջև միջանձնային հարաբերությունների ամրապնդմանը՝ ձևավորելով համագործակցության և փոխադարձ հարգանքի մթնոլորտ ու թիմային առողջ ոգի: Բանկի գործունեության և զարգացման փուլերին համահունչ երկու անգամ վերանայվել է Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը:

**«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
ՎԱՐՉԱԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔ**

ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Ռիսկերի արդյունավետ կառավարումը և դրանց անընդհատության ապահովումը, մշտապես կարևորվել են բանկի կառավարման մարմինների կողմից: Ռիսկերի կառավարման գործընթացում ընդգրկված են ինչպես Բանկի Խորհուրդը, Գործադիր տնօրենը և Տնօրինությունը, այնպես էլ Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից: Ռիսկերի վերլուծությունը կազմում է Բանկի ռազմավարական պլանավորման, ինչպես նաև ներդրումային ծրագրերի գնահատման անբաժանելի մասը: Բանկն ունի Ռիսկերի կառավարման առանձին ստորաբաժանում, որն անկախ է գործարքներն իրականացնող ստորաբաժանումներից և իրականացնում է Բանկի գործառնությունների նկատմամբ ինչպես ամենօրյա, այնպես էլ որոշակի պարբերականությամբ հսկողություն՝ ստուգելով առավել ռիսկային գործարքները և հետևելով Բանկի ներքին նորմատիվային դաշտն ու նպատակային ցուցանիշներին (benchmark):

Բանկում մշակված և ներդրված է վարկային, շուկայական, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերի կառավարման արդյունավետ համակարգ՝

հիմնված ռիսկերի գնահատման և զսպման ժամանակակից մեթոդների և տեխնոլոգիաների վրա: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ներդրումային ուղենիշների գործող ուղեցույցը և ներդրումային սահմանաչափերը՝ համապատասխանեցնելով միջազգային և տեղական ֆինանսական շուկաներում տիրող իրավիճակին: Բանկին բնորոշ ռիսկերի ուսումնասիրության համար պարբերաբար կիրառվում են սթրես-թեստերի մոդելներ: Բանկում գործում են վարկային ռիսկի գնահատման, արտարժույթային (փոխարկային և ածանցյալ) գործառնությունների սահմանաչափերի որոշման մեթոդական ուղեցույցներ: Շուկայական ռիսկի գնահատման համար կիրառվում է տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման հիմնական տարրերից մեկը՝ ժամկետայնության ճեղքվածքի (GAP) մոդելը: 2008 թվականին ներդրվելով Ներքին Դիտարկումների մարմնի գործառույթը՝ Բանկը կատարելագործեց Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման (ՓԼԱՖ) դեմ պայքարի ոլորտում իր ընդունած ներքին իրավական ակտերը, ինչպես նաև կանոնակարգեց նոր գործառույթներ: Այս հարցում Բանկը կարևորում է ներքին և արտաքին սեմինարների միջոցով աշխատակիցների ուսուցումը, նրանց տեղեկացված լինելը ՓԼԱՖ-ի դեմ պայքարի միջազգային օրենսդրությանն ու կանոններին:

Բանկում գործում է Ներքին աուդիտի ստորաբաժանում, որը վերահսկում է Բանկի Խորհրդի և Գործադիր մարմնի կողմից ընդունված ներքին ակտերի՝ (քաղաքականություններ, կանոնակարգեր, կարգեր և այլն) Բանկի գործունեությանը համապատասխանելու գործոնը, ինչպես նաև ստուգումների միջոցով բացահայտում է ռիսկերը: Բանկում գործում են խորհրդատվական և որոշումներ կայացնող կոլեգիալ մարմիններ՝ Վարկային, Ներդրումային, Ֆինանսական դիտարկումների, Գործունեության համապատասխանության հսկման և Հաճախորդների հետ հարաբերությունների

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐ

կառավարման կոմիտեներ, իսկ 2008 թվականից սկսած՝ նաև ՏՆՕրինություն: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կանոնակարգում է Բանկի Խորհուրդը, որը հաստատում է սահմանաչափեր, ուղենիշներ, ներդրումային ուղեցույցներ, վարկառուների և գործընկերների ընտրության չափանիշներ, գրավների նկատմամբ պահանջներ և այլն, որոնք սահմանափակում են Բանկի վարկային և շուկայական ռիսկերը: Բանկի գործառնական ռիսկերը սահմանափակելու նպատակով Բանկում բոլոր գործառնություններն իրականացվում են առնվազն երկու անձի (աշխատակցի) մասնակցությամբ: Բանկում գործում են աշխատակիցների իրավասությունները և պարտականությունները հստակ տարանջատող ներքին ակտեր, ինչպես նաև «խաչվող» հաշվետվությունների համակարգ: Վարկային ռիսկերի կառավարման արդյունավետության բարձրացման տեսանկյունից նշանակալի ձեռքբերում էր 2008թ. վարկավորման դեպարտամենտում Ձևակերպումների և հսկողության բաժնի ստեղծումը, որի շնորհիվ վարկերի վերլուծությունը, ձևակերպումներն ու դրանց նկատմամբ հսկողությունը կիրականացվի ավելի արդյունավետ կերպով: Ռիսկերի կառավարման տեսանկյունից կարևորվում է այն փաստը, որ USAID FSDP ծրագիրը 2008թ.-ին Բանկում իրականացրել է Ռիսկերի կառավարման գնահատում, որի արդյունքում Բանկը ստացել է բավականին բարձր գնահատական՝ համեմատած այլ բանկերի հետ, որոնցում USAID FSDP ծրագիրն իրականացրել է մնանատիպ գնահատում: Գնահատման արդյունքում FSDP ծրագիրը կատարել է դիտողություններ և առաջարկություններ, որոնք ընդունելի են Բանկի համար:

Ի սկզբանե գիտակցելով տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կարևորությունը բանկային համակարգում «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն իր գործունեության հենց սկզբից շարունակաբար աշխատանքներ է տարել համապատասխան տեխնիկական հագեցվածության և տեղեկատվական ապահովման հարցերի ուղղությամբ: Իր զարգացմանն ուղղված քայլերին համահունչ՝ Բանկը շարունակում է ընդլայնել համագործակցությունը մի շարք ներքին ու միջազգային վճարային և տեղեկատվական համակարգեր (BankMail, CBA-Net, SWIFT, Bloomberg, Reuters, MarketMaker, Quik) տրամադրող ընկերությունների հետ: 2008թ.-ին տեղի է ունեցել Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ենթակառուցվածքի աճ (նոր համակարգերի ներդրում, նոր տեխնիկայի/ սերվերների ձեռքբերում, և այլն): Հզորացվել են առկա բոլոր սերվերները, որոնք էլ ավելի են արագացրել վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցումը, բոլոր համակարգերի աշխատանքը, ինչպես նաև ապահովել են Բանկի բոլոր համակարգերի աշխատանքի անընդհատությունը և ամվտանգությունը: 2008թ.-ին Բանկը ձեռք է բերել նոր «Գործառնական օր» համակարգ (ՀԾ Բանկ 4.0) և կատարելով բարեհաջող անցում այն դրել է գործարկման մեջ: Նոր համակարգի ներդրման համար

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

ձեռք են բերվել հզոր սերվերներ, նորագույն ծրագրային փաթեթներ, ստեղծվել են համակարգի անընդհատությունն ապահովող պահուստային համակարգեր: «Գործառնական օր» համակարգի հետ միաժամանակ ուսումնասիրվել և գործարկվել է նոր «Հաճախորդ-Բանկ» փաթեթը, որը թույլ է տալիս Բանկի հաճախորդներին տեղեկատվություն ստանալ իրենց հաշվի մնացորդի, կատարված գործառնությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև իրականացնել փոխանցումներ և փոխարկումներ: Գործարկվել է նոր “Key-banking” համակարգ, որը թույլ է տալիս հաճախորդներին ֆինանսական գործարքներ կատարել հեռախոսով, ֆաքսով և փոստով: Բանկն անցում է կատարել SWIFT համակարգի նոր տարբերակի: 2008թ.-ին ձևավորվել և տեղադրվել է Բանկի նոր վեբ կայքը, որը պարունակում է ավելի շատ տեղեկատվություն և համարվել է նոր էջերով, որոնք արտացոլում են Բանկի նորությունները և իրադարձությունները, առաջարկվող նոր գործիքներն ու ծառայությունները, ինչպես նաև պարտատոմսերի գնի հաշվարկման բանաձև: Տեղադրվել են կայքի նոր մոնիտորինգային համակարգեր, որոնք թույլ են տալիս ունենալ կայքի աշխարհի տարբեր տեղերում հասանելիության մասին թարմ ինֆորմացիա և վերահսկել նրա անընդհատությունը: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դեպարտամենտում գործող կանոնակարգերի և տեղեկատվական անվտանգության կանոնների համապատասխանեցումը “COBIT” միջազգային ստանդարտներին վերահսկելի է դարձնում SS ենթակառուցվածքի ներդրումների և ռիսկերի հավասարակշռությունը և նպաստում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռեսուրսների, ինչպես նաև բանկում բոլոր գործընթացների արդյունավետ կառավարմանը: Գործող կանոնակարգերի համապատասխանեցումը “COBIT” միջազգային ստանդարտներին նպաստում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռեսուրսների, ինչպես նաև բանկում բոլոր գործընթացների արդյունավետ կառավարմանը:

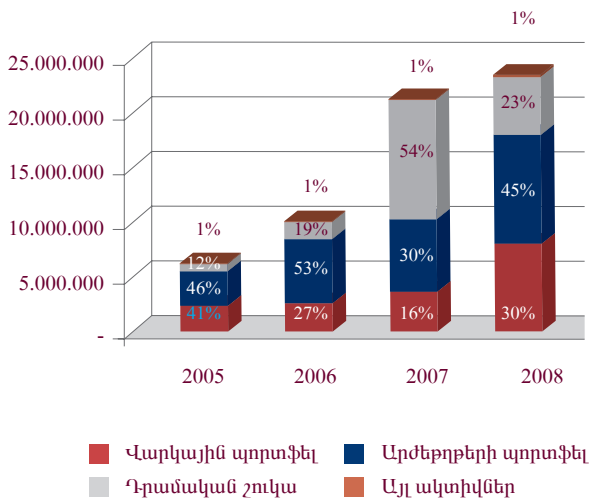
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն ավարտել է իր գործունեության չորրորդ տարին՝ բոլոր հիմնական ցուցանիշների գծով գրանցելով էական աճ:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Բանկի ընդհանուր ակտիվները նախորդ ժամանակահատվածի համեմատությամբ աճել են 2,6 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 11%-ով՝ կազմելով 23,5 մլրդ ՀՀ դրամ: Ակտիվների կազմում տեղի է ունեցել կառուցվածքային փոփոխություն: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները նվազել են 6,2 մլրդ ՀՀ դրամով, իսկ ՀՀ կենտրոնական բանկում թղթակցային հաշվի մնացորդը, հաճախորդներին տրված վարկերը, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված (վաճառված՝ հետ գնելու պայմանով) արժեթղթերը և հիմնական միջոցներն աճել են համապատասխանաբար 1,5 մլրդ ՀՀ դրամով, 2,6 մլրդ ՀՀ դրամով, 4,4 մլրդ ՀՀ դրամով և 231 մլն ՀՀ դրամով: Ակտիվների մեջ մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում արժեթղթերը՝ 45%, վարկերը՝ 30%, միջբանկային ավանդները՝ 12% և ՀՀ կենտրոնական բանկում թղթակցային հաշվի մնացորդը 11%:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Բանկի ընդհանուր պարտավորությունները նախորդ ժամանակահատվածի համեմատությամբ

աճել են 967 մլն ՀՀ դրամով կամ 5,7%-ով՝ կազմելով մոտ 17,9 մլրդ ՀՀ դրամ:

Ակտիվների կառուցվածքը և դինամիկան

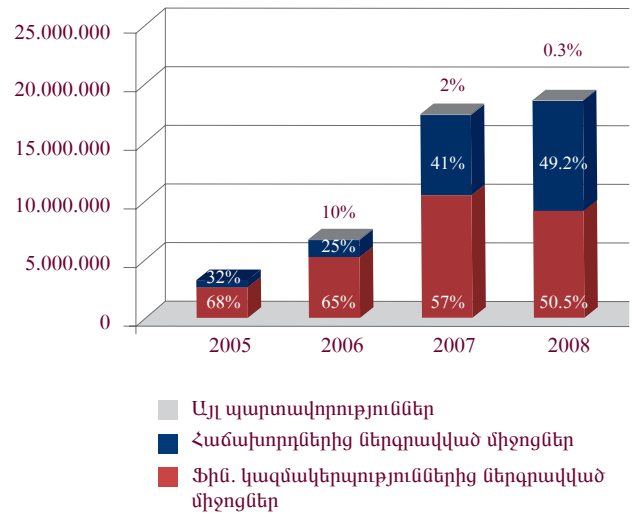

Պարտավորությունների կազմում նույնպես տեղի է ունեցել կառուցվածքային փոփոխություն: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունները և առևտրային պարտավորությունները նվազել են համապատասխանաբար 691 մլն ՀՀ դրամով և 178 մլն ՀՀ դրամով, իսկ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորություններն աճել են 1,9 մլրդ դրամով: Պարտավորությունների մեջ մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցները՝ 50,5% և հաճախորդներից (իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք) ներգրավված միջոցները՝ 49,2%:

Հաշվետու տարվա ընթացքում բանկի զուտ տոկոսային եկամուտները նախորդ ժամանակահատվածի համեմատությամբ աճել են 42%-ով կամ 223 մլն ՀՀ դրամով՝ կազմելով 751 մլն ՀՀ դրամ: Տոկոսային եկամուտների աճը հիմնականում պայմանավորված է եղել վարկային ներդրումներից ստացված եկամտի

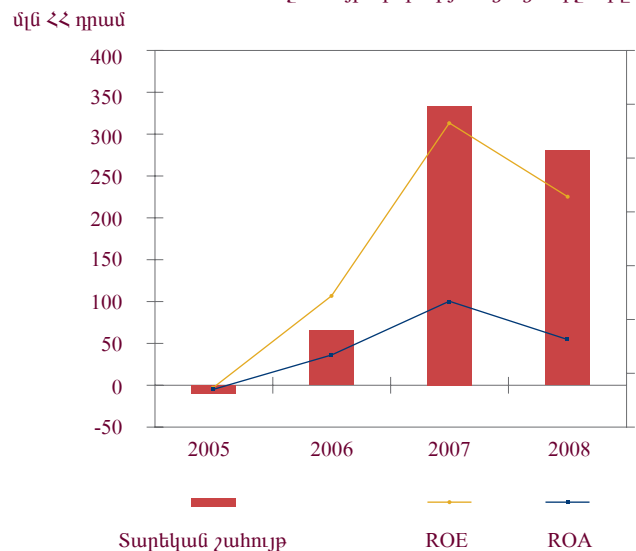
մոտ 78,5 % աճով և արժեթղթերում ներդրումներից ստացված եկամտի 2,3 անգամ աճով: Վարկերից և

Պարտավորությունների կառուցվածքը և դինամիկան

արժեթղթերից ստացված եկամուտների տեսակարար կշիռը տոկոսային եկամուտներում կազմել է 85%:

Բանկի տարեկան շահույթի աճի դինամիկան և շահույթաբերության ցուցանիշները

2008թ-ին Բանկի գուտ շահույթը կազմել է մոտ 280 մլն ՀՀ դրամ: 2007թ-ի համեմատությամբ շահույթը նվազել է 54 մլն ՀՀ դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է ներգրավված ռեսուրսների քանկացմամբ, ՀՀ պետական պարտատոմսերի տարեկան եկամտաբերության նվազմամբ, ինչպես նաև ոսկով իրականացվող գործարքների ծավալների կրճատմամբ: Արդյունքում Բանկի ստեղծման օրվանից մինչև 2008թ-ի դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում կուտակված չբաշխված շահույթը կազմել է 559 մլն ՀՀ դրամ:

2008թ-ի վերջի դրությամբ Բանկի ընդհանուր կապիտալը կազմել է 5,5 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա նկատմամբ աճելով 40,6%-ով, ընդ որում աճի հիմնական մասը բաժին է ընկել հաշվետու տարվա վերջին եռամսյակի ընթացքում իրականացված կանոնադրական կապիտալի համալրմանը, որն աճել է 33%-ով՝ կազմելով ավելի քան 5 մլրդ ՀՀ դրամ:

Որակավորված ատոլիտորներ և հաշվապահներ, կառավարման և հարկային խորհրդատուներ, իրավախորհրդատուներ
Auditors and Chartered Accountants, Management, Tax and Legal Consultants
Գրանթ Թորնթոն Ինտերնեշնլի անդամ
Member of Grant Thornton International Ltd.

Ֆինանսական
հաշվետվություններ
և անկախ
աուդիտորի
եզրակացություն

Արմավիրի մարզի
Փակ Բաժնետիրական
Ընկերություն
31 դեկտեմբերի 2008թ.

Բովանդակություն

36	Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
37	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
38	Հաշվապահական հաշվեկշիռ
39	Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
40	Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

**ԱՆԿԱԽ
ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ
ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ**

«Արմավիսթանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետիրոջը և խորհրդին

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արմավիսթանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Բանկ») կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները 2008թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար, որոնցից ստացվել է հաշվապահական հաշվեկշիռը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները՝ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: 2009թ. ապրիլի 02 ամսաթվով թվագրված մեր հաշվետվությունում մենք ներկայացրել ենք դրամական եզրակացություն ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ՝ պատրաստված համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների, որոնցից ստացվել է սույն հակիրճ ֆինանսական տեղեկությունը:

Մեր կարծիքով, հակիրճ ֆինանսական տեղեկատվությունը բոլոր էական առումներով համապատասխանում է ֆինանսական հաշվետվություններին, որոնցից այն ստացվել է:

2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական վիճակի, գործունեության արդյունքների և դրամական միջոցների հոսքերի, ինչպես նաև աուդիտի շրջանակների վերաբերյալ ավելի լավ պատկերացում կազմելու համար հակիրճ ֆինանսական տեղեկատվությունը պետք է դիտարկել հակիրճ ֆինանսական տեղեկատվության ստացման համար հիմք հանդիսացող ֆինանսական հաշվետվությունների, ինչպես նաև դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացության հետ համատեղ:

Արման Փինարբասի
Տնօրեն/բաժնետեր

Արեն Աղաջանյան
Աուդիտոր

Գրանթ Թորնթոն Ամիո ՍՊԸ
02 ապրիլ 2009թ.
ք. Երևան

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2008 դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար (ստուգված)	2007 դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար (ստուգված)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	1,652,478	807,373
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(901,720)	(279,685)
Չուտ տոկոսային եկամուտներ		750,758	527,688
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	57,823	37,554
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(11,551)	(12,853)
Չուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		46,272	24,701
Չուտ առևտրային եկամուտ	8	111,590	35,364
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ օգուտ		45,971	163,162
Այլ եկամուտներ	9	43,281	78,351
Վարկային կորուստների (արժեզրկման ծախս) /հակադարձում	10	(50,389)	8,793
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(405,262)	(267,061)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	18	(25,275)	(22,740)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	19	(3,732)	(3,314)
Այլ ծախսեր	12	(158,583)	(135,076)
Շահույթ մինչև հարկում		354,631	409,868
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(74,868)	(75,719)
Տարվա շահույթ		279,763	334,149

7-ից 53 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

**ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ**

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2008 դեկ. 31-ի դրությամբ (ստուգված)	2007 դեկ. 31-ի դրությամբ (ստուգված)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Գրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	14	2,465,474	962,795
Թանկարժեք մետաղներ		110,496	-
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	2,871,730	9,105,933
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16	7,156,858	4,509,799
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	17	2,413,411	2,554,627
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	25	8,055,331	3,667,165
Հիմնական միջոցներ	18	289,892	58,038
Ոչ նյութական ակտիվներ	19	47,765	26,109
Հետաձգված հարկային ակտիվ	13	25,184	42,480
Այլ ակտիվներ	20	68,965	9,982
Ընդամենը՝ ակտիվներ		23,505,106	20,936,928
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	21	9,081,274	9,772,661
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	22	8,844,940	6,969,347
Առևտրային պարտավորություններ	23	-	177,974
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		16,396	55,668
Այլ պարտավորություններ	24	22,343	21,457
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		17,964,953	16,997,107
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	26	5,001,000	3,750,000
Գլխավոր պահուստ		100,000	20,000
Այլ պահուստներ		(119,965)	(189,534)
Չբաշխված շահույթ		559,118	359,355
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		5,540,153	3,939,821
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		23,505,106	20,936,928

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներկայացված 3-ից 53 էջերում, հաստատվել են Բանկի ղեկավարության կողմից 2009թ. ապրիլի 2-ին և ստորագրվել են Բանկի գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից: 7-ից 53 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Գ. ՄԱՉԱՆՅԱՆ
Գործադիր տնօրեն

Ս. ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ
Գլխավոր հաշվապահ

**ՄԵՓԱԿԱՆ
ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

Տարեկան Հաշվետվություն
2008

Հազար ՀՀ դրամ	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնա հատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 01.01.2007թ. դրությամբ (ստուգված)	3,000,000	-	12,898	45,206	3,058,104
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված գուտ վնաս	-	-	(141,599)	-	(141,599)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված գուտ օգուտ	-	-	(111,441)	-	(111,441)
Հետաձգված հարկի ազդեցությունը	-	-	50,608	-	50,608
Կապիտալում ուղղակիորեն ճանաչված ընդհանուր եկամուտներ և ծախսեր	-	-	(202,432)	-	(202,432)
Տարվա շահույթ	-	-	-	334,149	334,149
Ընդամենը տարվա եկամուտներ և ծախսեր	-	-	(202,432)	334,149	131,717
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	750,000	-	-	-	750,000
Հատկացում գլխավոր պահուստին	-	20,000	-	(20,000)	-
Հաշվեկշիռը 31.12.07թ. դրությամբ (ստուգված)	3,750,000	20,000	(189,534)	359,355	3,939,821
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված գուտ օգուտ	-	-	21,691	-	21,691
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված գուտ վնաս	-	-	65,330	-	65,330
Հետաձգված հարկի ազդեցությունը	-	-	(17,452)	-	(17,452)
Կապիտալում ուղղակիորեն ճանաչված ընդհանուր եկամուտներ	-	-	69,569	-	69,569
Տարվա շահույթ	-	-	-	279,763	279,763
Ընդամենը տարվա եկամուտներ	-	-	69,569	279,763	349,332
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,251,000	-	-	-	1,251,000
Հատկացում գլխավոր պահուստին	-	80,000	-	(80,000)	-
Հաշվեկշիռը 31.12.08թ. դրությամբ (ստուգված)	5,001,000	100,000	(119,965)	559,118	5,540,153

**ԴՐԱՄԱԿԱՆ
ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ
ՀՈՍՔԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

Տարեկան Հաշվետվություն
2008

Հազար ՀՀ դրամ	31.12.08թ-ին ավարտված տարվա համար (ստուգված)	31.12.07թ-ին ավարտված տարվա համար (ստուգված)
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր	1,543,895	752,998
Ստացված տոկոսներ	(885,432)	(269,309)
Վճարված տոկոսներ	57,823	37,554
Ստացված կոմիսիոն վճարներ	(11,551)	(12,853)
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	46,405	(8,328)
Առևտրային արժեթղթերից օգուտ/(վնաս)	111,590	43,692
Արտարժույթային գործառնություններից իրացված շահույթ	13,667	18,296
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերադարձ	(372,756)	(234,824)
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	126,009	55,533
Ստացված այլ գործառնական եկամուտներ	(267,777)	(133,172)
Վճարված այլ գործառնական ծախսեր	361,873	249,587
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները		
(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում		
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	(4,162,262)	(1,460,203)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,671,272	(5,116,350)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(2,635,233)	(2,358,030)
Այլ ակտիվներ	(181,317)	(2,829)
Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում		
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(5,068,466)	89,237
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1,842,438	5,674,537
Այլ պարտավորություններ	(37,549)	1,536
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(5,209,244)	(2,922,515)
Վճարված շահութահարկ	(71,389)	(24,183)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(5,280,633)	(2,946,698)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստացված շահաբաժիններ	435	245
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառք և իրացում	-	20,000
Հիմնական միջոցների առք	(257,225)	(17,016)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(25,388)	(3,991)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(282,178)	(762)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	1,251,000	750,000
Ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի ստացում	4,264,033	5,856,352
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	5,515,033	6,606,352
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	(47,778)	3,658,892
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	4,286,997	876,030
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	35,138	(247,925)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 14)	4,274,357	4,286,997

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«Արմավիսթրանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 07 հոկտեմբերի 2004 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N84 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Խանջյան 13/2:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

2008թ. վերջին պատրաստված իր հաշվետվությունում «Moody's Investors Service» գնահատող միջազգային գործակալությունը Հայաստանին տվել է *Ba2* «Կայուն հեռանկար» անկախ գնահատականը: Համաձայն այս հաշվետվության՝ երկրի պետական պարտքերի փոքր ծավալները և վերաֆինանսավորման նվազագույն ռիսկերը թույլ են տալիս հիմնավորել ներկա միջավայրի կայուն գնահատականը: Հիմնական ֆինանսական ռիսկ է հանդիսանում նվազ եկամուտը, սակայն իրավիճակը մեղմում են պարտքերի մարման շատ վստահելի անցյալը, պաշտոնական վարկատուների հետ լավ հարաբերությունները, ինչպես նաև Սփյուռքի կողմից ապահովվող իրացվելիությունը:

Հայաստանում բիզնեսի կապիտալում օտարերկրյա կապիտալի փոքրածավալ ներգրավվածության, ինչպես նաև Հայաստանի տնտեսության մեջ համեմատաբար քիչ օտարերկրյա ներդրումների և համաշխարհային տնտեսության համապատասխան սեկտորներից կղզիացման արդյունքում, ավելի զարգացած և ձևավորված տնտեսությամբ երկրներում առկա ֆինանսական ճգնաժամը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ այնքան էլ խիստ և նկատելի չէ Հայաստանում:

Հայաստանի կառավարությունն ուսումնասիրում է ճգնաժամի պատճառներն ու հետևանքները՝ մշակելու համար միջոցառումների ծրագիր՝ պայքարելու ընդդեմ այդ հետևանքների, երբ ճգնաժամը անխուսափելի դառնա Հայաստանի համար:

Այնուամենայնիվ, շուկայական ավելի խիստ ճնշման պայմաններում Հայաստանի տնտեսությունը, ինչպես նաև Բանկը կարող են ընկնել այդ ճգնաժամի ազդեցության տակ, ինչի հետևանքները կարող են լինել նշանակալի: Քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պասիվների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններն ամեն դեպքում չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե ներկա համաշխարհային ճգնաժամի ազդեցությունը նկատելի և վստահաբար չափելի լիներ Հայաստանում:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհուրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հինական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Վերադասակարգում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

3.5 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ընթացիկ տարում Բանկը ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2008թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից:

3.6 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը մինչ այժմ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Նոր ստանդարտները, փոփոխությունները և մեկնաբանությունները՝ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս կիրառելի չեն, սակայն հետագայում կիրառելի կլինեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» (վերանայված 2007թ.)

Այս ստանդարտում նոր փոփոխությունն ազդում է սեփական կապիտալում սեփականատերերի հետ գործարքների ներկայացման վրա և առաջարկում է ամբողջական եկամուտների մասին հաշվետվությունը: Կազմողները հնարավորություն կունենան ներկայացնել եկամտի և ծախսի հոդվածները և այլ ամբողջական եկամտի հոդվածները կա՛մ մեկ ամբողջական եկամուտների մասին հաշվետվությունում՝ ենթագումարներով, կա՛մ երկու առանձին հաշվետվություններում (առանձին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն, որին կհետևի այլ ամբողջական եկամուտների մասին հաշվետվություն): Այս փոփոխությունը չի ազդում Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքի վրա, բայց կառաջացնի լրացուցիչ բացահայտումների անհրաժեշտություն: Ներկայումս ղեկավարությունը գնահատում է այս փոփոխության մանրամասն ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ» (վերանայված 2007թ.)

Համաձայն այս փոփոխության փոխառության ծախսումները պետք է կապիտալացվեն, այնքանով, որքանով դրանք անմիջականորեն կապված են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման, արտադրության կամ կառուցման հետ, որոնց նպատակային օգտագործման կամ վաճառքի պատրաստ լինելու համար անհրաժեշտ է ժամանակ: Համաձայն փոփոխված ստանդարտի անցումային մասի, մինչ օրս ծախս ճանաչված փոխառության ծախսումների գծով փոփոխություններ չեն իրականացվելու: Այս փոփոխության հետևանքով հետագա ժամանակաշրջանում Բանկի տոկոսային ծախսը կնվազի, և կաճեն կառուցման մեջ գտնվող որակավորվող ակտիվի գծով կապիտալացվող փոխառության ծախսումները:

Նոր ստանդարտները, փոփոխությունները և մեկնաբանությունները՝ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս կիրառելի չեն և հավանաբար հետագայում կիրառելի չեն լինի Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների համար

ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ»

Սա բացահայտման ստանդարտ է, որը հանգեցնում է Բանկի հաշվետու սեզմենտների վերաներկայացմանը, բայց չի ունենա որևէ ազդեցություն ֆինանսական արդյունքների կամ վիճակի վրա: Այս ստանդարտի կիրառումը պարտադրված չէ Բանկի համար:

ՖՀՄՄԿ (IFRIC)13 «Հաճախորդների հավատարմության գծով միջոցառումներ»

Այս մեկնաբանությունը պարզաբանում է, որ երբ ապրանքները կամ ծառայությունները վաճառվում են, տրամադրելով հաճախորդի պահպանման խրախուսական միջոցներ (խրախուսական միավորներ կամ անվճար ապրանքներ), գործարքը դիտվում է բազմատարր և հաճախորդի կողմից ստացված համապատասխան հատուցումը բաշխվում է գործարքի տարրերի միջև համամասնորեն՝ կիրառելով իրական արժեքը: Բանկը ներկայումս չի իրականացնում մասն ծրագիր: Ղեկավարության համոզմամբ այս մեկնաբանությունը կիրառելի չէ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների համար:

ՖՀՄՍ 2 (Փոփոխություն) «Բաժնեմասի վրա հիմնված վճարումներ»

Այս փոփոխությունը վերաբերվում է իրավունքի տրամադրման պայմաններին և չեղյալ ճանաչմանը: Բանկը ներկայումս չի վարում բաժնեմասերի վրա հիմնված վճարման ցուցակ: Ղեկավարության համոզմամբ այս փոփոխությունը կիրառելի չէ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների համար:

Տարեկան բարեփոխումներ 2008

«ՀՀՄՍԽ»-ի կողմից թողարկվել է՝ *«Միջազգային Ֆինանսական Հաշվետվությունների Ստանդարտների Բարեփոխումներ 2008»-ը*: Բարեփոխումների մեծ մասը կիրառելի են 2009թ-ի հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ղեկավարության համոզմամբ բարեփոխումները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն չեն ունենա:

ՀՀՄՍ 23 (Փոփոխություն) «Փոխառության ծախսումներ» (ուժի մեջ է 2009թ-ի հունվարի 1-ից):

Փոխառության ծախսումների սահմանումը փոփոխվել է, ուստի տոկոսային ծախսերը հաշվարկվում են, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ սահմանված ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը» ստանդարտով (ուժի մեջ է 2009թ-ի հունվարի 1-ից): Բանկը ՀՀՄՍ 23-ը (Փոփոխություն) կկիրառի առաջընթաց՝ կապիտալացնելով փոխառության ծախսումները, սկսած 2009թ.-ի հունվարի 1-ից:

ՀՀՄՍ 36 (Փոփոխություն) «Ակտիվների արժեզրկում» (ուժի մեջ է 2009թ-ի հունվարի 1-ից)

Երբ իրական արժեքից հանած վաճառքի ինքնարժեքը հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիման վրա, ապա օգտագործման արժեքի հաշվարկի համապատասխան բացահայտումներ պետք է իրականացվեն: Բանկը կկիրառի ՀՀՄՍ 36 (Փոփոխություն) և, կիրառելիության դեպքում, կներկայացնի արժեզրկման թեստերի նկատմամբ պահանջվող բացահայտումները 2009թ.ի հունվարի 1-ից:

ՀՀՄՍ 38 (Փոփոխություն) «Ոչ նյութական ակտիվներ» (ուժի մեջ է 2009թ.-ի հունվարի 1-ից)

Կանխավճարը պետք է ճանաչվի այն դեպքում, երբ վճարումը կատարվել է նախապես՝ ապրանքի օգտագործման նկատմամբ իրավունք ձեռք բերելու կամ ծառայություն ստանալու համար:

Ի լրումն, փոփոխության արդյունքում դուրս են եկել «հազվադեպ, եթե երբևէ» բառերը, որը հնարավորություն էր ընձեռում ամորտիզացիայի գծային մեթոդի գործակցից ավելի ցածր գործակցով մեթոդի կիրառումը: Փոփոխությունը ազդեցություն չի ունենա Բանկի գործունեության վրա, քանի որ բոլոր ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով:

ՀՀՄՍ 40 (Փոփոխություն) «Ներդրումային գույք» (և համապատասխան փոփոխություն ՀՀՄՍ 16) (ուժի մեջ է 2009թ.-ի հունվարի 1-ից):

Կառուցման կամ զարգացման ընթացքի մեջ գտնվող գույքը, որը հետագայում օգտագործվելու է որպես ներդրումային գույք, ներառվում է ՀՀՄՍ 40-ի շրջանակներում: Երբ կիրառվում է իրական արժեքի մեթոդը, ապա մնանատիպ գույքը չափվում է իրական արժեքով: Սակայն, երբ կառուցման ընթացքում գտնվող ներդրումային գույքի իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել, ապա գույքը չափվում է սկզբնական արժեքով մինչև կառուցման ավարտի կամ իրական արժեքի արժանահավատ չափման հնարավորության ամսաթվերից առաջնայինի դեպքում: Բանկը կկիրառի ՀՀՄՍ 40 (Փոփոխություն), սկսած 2009թ.-ի հունվարի 1-ից:

ՀՀՄՍ 20 (Փոփոխություն) «Պետական շնորհների հաշվառումը և պետական օգնության բացահայտումը» (ուժի մեջ է 2009թ.-ի հունվարի 1-ից):

Կառավարության կողմից շուկայական տոկոսադրույքից ցածր տոկոսադրույքով տրված վարկից օգուտը չափվում է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն հաշվեկշռային արժեքի և ՀՀՄՍ 20-ին համապատասխան հաշվառված օգուտով ստացված մուտքերի տարբերությամբ: Ընկերությունը կկիրառի ՀՀՄՍ 20 (Փոփոխություն)-ը սկսած 2009թ. հունվարի 1-ից:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական

արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական

արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմ. 2008	31 դեկտեմ. 2007
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	306.73	304.22
ՀՀ դրամ/1 եվրո	435.00	446.96

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բառառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված

կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են մաս այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Թանկարժեք մետաղները իրենցից ներկայացնում են ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներ և հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների մախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժութային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

4.8 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սմգրունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունվետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալին, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր

Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխառվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխառվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխառվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Անորոշագույն արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, գուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանակացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական

գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո

կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, կապիտալից վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.10 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում *Ֆինանսական ակտիվներ*

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապահանջվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարքի ապահանջմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.11 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետզման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործառնություններ: Հետզման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո»), չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ վճարված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեկշռում են հետզման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.12 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է հաշվեկշռում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Չուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.13 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին

հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.14 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	4	25
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Գույք և գրասենյակային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	3-5	33.33-20

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.15 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.16 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապահովման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Կենսաթոշակներ

Բանկում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են:

4.18 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.19 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Բանկը գնում է Բանկի բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են,

ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.20 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ ԿԲ, պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Փոխկապակցված կողմերի հետ ՝ որժառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխառությունների օժով արժեզրկումից պահուստներ

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխառությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, դեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխառությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թուլությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 27 ծանոթագրությունը:

Կապիտալի օրծիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներից	754,162	422,425
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	656,383	278,279
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	136,259	66,462
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	46,307	31,120
Ֆակտորինգ	55,552	7,467
Այլ տոկոսային եկամուտներ	3,815	1,620
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	1,652,478	807,373

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Հաճախորդների հաշիվներ	431,375	155,593
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	110,380	48,120
Ռեպո գործառնություններ	359,965	75,972
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	901,720	279,685

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Դրամարկղային գործառնություններ	20,287	16,999
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	20,109	12,254
Բրոքերային գործառնություններ	12,014	4,275
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	3,006	2,526
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	2,407	1,500
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	57,823	37,554

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	7,362	5,969
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	1,546	5,422
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	-	276
Այլ ծախսեր	2,643	1,186
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	11,551	12,853

8 Ջուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ	113,610	43,692
Ածանցյալ գործիքներից զուտ վնաս	(2,020)	(8,328)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	111,590	35,364

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	4,790	1,538
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտներ	24,344	49,809
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթի վերագնահատումից զուտ եկամուտ	-	22,818
Շահաբաժիններից եկամուտ	435	245
Բրոքերային ծառայություններից եկամուտ	12,750	-
Այլ եկամուտ	962	3,941
Ընդամենը այլ եկամուտներ	43,281	78,351

10 Վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Վարկեր և փոխառվածություններ հաճախորդներին (ծանոթագրություն 16)	50,389	(8,793)
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախսեր	50,389	(8,793)

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Աշխատավարձ	374,397	245,444
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	30,865	21,617
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	405,262	267,061

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	6,695	7,498
Գովազդի ծախսեր	4,164	2,463
Գործուղման ծախսեր	10,660	10,152
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	35,449	29,743
Վարձակալության գծով ծախսեր	36,000	36,023
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	9,836	11,357
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	10,200	5,842
Անվտանգության գծով ծախսեր	2,333	4,091
Հիմնական միջոցների օտարումից կորուստներ	96	20
Ներկայացուցչականիս ծախսեր	19,334	10,552
Գրասենյակային ծախսեր	7,865	7,167
Վճարված տուգանքներ	-	557
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժութի վերագնահատումից զուտ վնաս	6,100	-
Այլ ծախսեր	9,851	9,611
Ընդամենը այլ ծախսեր	158,583	135,076

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Ընթացիկ հարկ	71,093	68,614
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	3,931	384
Յետաձգված հարկ	(156)	6,721
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	74,868	75,719

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2007թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը

կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)		Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	
	2008		2007	
Շահույթ մինչև հարկումը	354,631		409,868	
Շահութահարկ 20% դրույթաչափով	70,926	20	81,974	20
Չհարկվող եկամուտներ	(87)	-	(49)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	1,606	1	4,091	1
(Ռրական)/Բացասական փոխարժեքային տարբերություն	1,220	-	(8,481)	(2)
Այլ	1,203	-	(1,816)	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	74,868	21	75,719	19

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2007	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2008
	Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	2,066	(61)	-
Առևտրային ներդրումների իրական արժեքների ճշգրտում	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	47,384	-	(17,452)	29,932
Համախառն հետաձգված հարկային ակտիվ	49,450	(61)	(17,452)	31,937
Արժեզրկումից կորուստներ և այլ պահուստների գծով ծախսեր	(6,970)	217	-	(6,753)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(6,970)	217	-	(6,753)
Ձուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	42,480	156	(17,452)	25,184

Հազար ՀՀ դրամ	2006	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2007
	Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	797	1,269	-
Առևտրային ներդրումների իրական արժեքների ճշգրտում	1,522	(1,522)	-	-
Կուտակված հարկային վճար	-	-	47,384	47,384
Համախառն հետաձգված հարկային ակտիվ	2,319	(253)	47,384	49,450
Արժեզրկումից կորուստներ և այլ պահուստների գծով ծախսեր	(502)	(6,468)	-	(6,970)
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	(3,224)	-	3,224	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,726)	(6,468)	3,224	(6,970)
Ձուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(1,407)	(6,721)	50,608	42,480

Հազար ՀՀ դրամ	2007	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2008
---------------	------	-----------------------------------	-----------------------------	------

14 Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Կանխիկ դրամական միջոցներ	150,732	109,802
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,314,742	852,993
Ընդամենը դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,465,474	962,795
Դրամական միջոցների հոսքերում ներառված կանխիկ դրամական միջոցներ և հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,465,474	962,795
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (ծանոթ. 15)	1,808,883	3,324,202
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,274,357	4,286,997

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխվող պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրաված ՀՀ դրամային որոշ միջոցների 8%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 12 % -ի չափով Այդ միջոցները 31.12.08թ. դրությամբ կազմում են 633,546 հազար դրամ (31.12.07թ. դրությամբ՝ 547,252 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

15 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Թղթակցային հաշիվներ	764,961	1,680,574
Ավանդներ բանկերում	1,043,922	1,643,628
Ներառվում է դրամական միջոցների հոսքեր մասին հաշվետվությունում	1,808,883	3,324,202
Վարկեր և ավանդներ	846,673	115,411
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	-	558,630
Այլ հաշիվներ	216,174	5,107,690
	1,062,847	5,781,731
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,871,730	9,105,933

Վարկեր ու ավանդներ հողվածում ներառված 31.12.08թ. դրությամբ 85,620 հազ. դրամ (2007թ.՝ դրությամբ՝ 37,981 հազար դրամ) գումարը հանդիսանում է երաշխիքային գումարներ միջազգային շուկաներում առևտրային գործարքների համար: 31.12.07թ. դրությամբ 21,295 հազ. դրամը՝ որպես ապահովություն տրամադրված բանկային երաշխիքի համար:

31.12.08թ. դրությամբ 1,043,921 հազ. դրամ գումարը կամ թղթակցային հաշիվների և միջբանկային ավանդների 58%-ը կենտրոնացված է մեկ բանկում (2007թ.՝ 3,220,894 հազար դրամ, կամ 97%-ը):

Այլ հաշիվները ներկայացնում են ռեզիդենտ Բանկի հետ կնքված թվով 1 արտարժույթով կարճաժամկետ ավանդի պայմանագիր, որի դիմաց այլ արտարժույթով միաժամանակ ստացված կարճաժամկետ ավանդը ներառված է 21 ծանոթագրությունում: Այս հաշիվները ներառում են նաև նշված ավանդի գծով հաշվեգրված տոկոսները 83 հազար դրամ գումարով (2007թ.՝ թվով 24 պայմանագրերով տարբեր արտարժույթներով, հաշվեգրված տոկոսները՝ 4,207 հազար դրամ):

31.12.07թ. դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2008		2007	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ ֆինանս. և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	559,490	558,630
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գնված արժեթղթեր	-	-	559,490	558,630

Տեղեկատվությունը փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 28 ծանոթագրությունում:

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Վարկեր	6,507,987	3,360,069
Ֆակտորինգ	422,513	137,293
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	-	369,779
Այլ գումարներ	323,566	677,363
	7,254,066	4,544,504
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(97,208)	(34,705)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,156,858	4,509,799

31.12.08թ. դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը կազմում է 64,007 հազար դրամ (2007թ.՝ 30,138 հազար դրամ):

31.12.08թ. դրությամբ Բանկի համախառն վարկային պորտֆելի 47%-ը՝ 3,415,760 հազար դրամ ընդհանուր գումարով, տրամադրված է թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2007թ.՝ 2,518,385 հազար դրամ կամ 55%՝ տրամադրված թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 61,806 հազար դրամ (2007թ.՝ 25,183 հազար դրամ):

31.12.2008թ. դրությամբ այլ գումարներում ներառված է մինչև մեկ ամիս մարման ժամկետով իրավաբանական անձին տրամադրված 1,055 հազար ԱՄՆ դոլարով ավանդ՝ ներառյալ 5,155 հազար դրամ հաշվեգրված տոկոս (2007թ.՝ 2,221 հազար ԱՄՆ դոլարով

երկու ավանդ, 1,522 հազար դրամ հաշվեգրված տոկոսը ներառյալ), որի դիմաց ներգրավվել է 350,000 հազար ՀՀ դրամ (2007թ.՝ 708,000 հազար դրամ) (նշված գումարը ներառված է 22 ծանոթագրությունում):

Վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժը ըստ դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Պետական ձեռնարկություններ	Մասնավոր ձեռնարկություններ	Ֆիզիկական անձիք	Անհատ ձեռնարկատերեր	2008 Ընդամենը
2008թ. Հունվարի 1 դրությամբ	-	23,798	8,834	2,073	34,705
Տարվա ծախս	-	26,974	20,762	2,653	50,389
Դուրս գրում	-	(1,562)	-	-	(1,562)
Վերադարձ	-	13,676	-	-	13,676
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	62,886	29,596	4,726	97,208
Խմբային արժեզրկում	-	62,886	29,596	4,726	97,208

Հազար ՀՀ դրամ	Պետական ձեռնարկություններ	Մասնավոր ձեռնարկություններ	Ֆիզիկական անձիք	Անհատ ձեռնարկատերեր	Ընդամենը
2007թ. Հունվարի 1 դրությամբ	70	21,063	4,069	-	25,202
Տարվա ծախս/ (հակադարձում)	(70)	(15,561)	4,765	2,073	(8,793)
Վերադարձ	-	18,296	-	-	18,296
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	23,798	8,834	2,073	34,705
Խմբային արժեզրկում	-	23,798	8,834	2,073	34,705

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Մասնավոր ձեռնարկություններ	4,749,923	3,055,658
Ֆիզիկական անձիք	2,105,121	1,251,423
Անհատ ձեռնարկատերեր	335,015	207,285
Հաշվեգրված տոկոսներ	64,007	30,138
	7,254,066	4,544,504
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(97,208)	(34,705)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	7,156,858	4,509,799

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Հիփոթեքային	995,121	415,593
Սպառողական	70,037	43,756
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	33,542	-
Այլ	1,006,421	792,074
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	2,105,121	1,251,423

31.12.07թ. դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2008		2007	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	348,525	369,779
Ընդամենը գնված արժեթղթեր և հետգնման պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	-	-	348,525	369,779

2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավ ընդունված արժեթղթերից ընդամենը 162,016 հազար դրամ գումարով արժեթղթեր վերագրավադրվել են կամ փոխ են տրվել երրորդ անձնանց, փոխանցմանը հաջորդող 3 ամիսը չգերազանցող ժամկետով:

Վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին (տես ծանոթ. 29):

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժուքային, իրացվելիության և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 28 ծանոթագրությունում:

17 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Գնանշվող ներդրումներ		
Բաժնեմասային արժեթղթեր	11,389	4,538
Այլ երկրների պետական պարտատոմսեր	26,608	44,773
	37,997	49,311
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	19,575	19,575
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	1,580,183	2,081,097
ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	27,939
ՀՀ ոչ պետական պարտատոմսեր	775,656	376,705
	2,375,414	2,505,316
Ընդամենը ներդրումներ	2,413,411	2,554,627

Բոլոր պարտքային արժեթղթերը ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

	2008		2007	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	8.62-10.53	2009-2028	6.50-8.15	2008-2020
ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	6.50	2008
ՀՀ ոչ պետական պարտատոմսեր	10.5-11	2009-2011	6.50-6.31	2008-2009
Այլ երկրների պետական պարտատոմսեր	8.25	2010	8,25	2010

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը՝ ՀՀ պետական պարտատոմսեր 7,979,149 հազար դրամ իրական արժեքով (2007թ.՝ 3,667,165 հազար դրամ) և ՀՀ ոչ պետական պարտատոմսեր 76,182 հազար դրամ իրական արժեքով (2007թ-ին չի եղել) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 1 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (ծանոթ. 25):

31 դեկտեմբեր 2007թ. դրությամբ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը՝ 623,235 հազար դրամ գումարով գրավադրվել էին այլ բանկից ստացված ժամկետային ավանդի դիմաց (ծանոթ. 21):

18 Հիմնական միջոցներ

	Կապիտալ ներդրումներ ի հիմնական միջոցներում	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա- միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Ընդամենը
ՍԿՋԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ					
Սկզբնական արժեք 2007թ. հունվարի 1 դրությամբ	-	54,987	22,071	15,308	92,366
Ավելացում	-	11,831	-	5,185	17,016
Օտարում	-	-	-	(60)	(60)
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	66,818	22,071	20,433	109,322
Ավելացում	245,000	10,326	-	1,899	257,225
Օտարում	-	(244)	-	(47)	(291)
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	245,000	76,900	22,071	22,285	366,256
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ					
2007թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	-	19,564	4,120	4,899	28,583
Հատկացումներ	-	14,576	4,453	3,711	22,740
Օտարում	-	-	-	(39)	(39)
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	34,140	8,573	8,571	51,284
Հատկացումներ	-	16,748	4,421	4,106	25,275
Օտարում	-	(182)	-	(13)	(195)
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	50,706	12,994	12,664	76,364
ՄԱՑՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ					
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	245,000	26,194	9,077	9,621	289,892
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	32,678	13,498	11,862	58,038

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

31 դեկտեմբեր 2008թ. դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 25,810 հազար դրամ (2007թ.՝ 1,510 հազար դրամ):

Պարտավորություններ կապիտալ ներդրումների օժով

31 դեկտեմբեր 2008թ. դրությամբ Բանկի պարտավորությունները Բանկի նոր շենքի կապիտալ շինարարության գծով կազմում է 238,630 հազար դրամ: Այն նախատեսվում է ավարտել 2009 թ-ի մայիս ամսին:

Ներդրման փուլում օտնվող հիմնական միջոցներ

31 դեկտեմբեր 2008թ. դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 1,851 հազար դրամ (2007թ.՝ 3,791 հազար դրամ): Տվյալ սարքավորումները չեն ամորտիզացվում և դասակարգված են համաձայն իրենց դասերի:

19 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք 2007թ. հունվարի 01 դրությամբ	529	29,282	29,811
Ավելացում	-	3,991	3,991
Արժեզրկում	(529)	-	(529)
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	33,273	33,273
Ավելացում	-	25,388	25,388
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	58,661	58,661
ԱՍՈՐՏԻՉԱՑԻԱ			
2007թ. հունվարի 01 –ի դրությամբ	529	3,850	4,379
Մասհանումներ	-	3,314	3,314
Արժեզրկում	(529)	-	(529)
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	7,164	7,164
Մասհանումներ	-	3,732	3,732
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	10,896	10,896
ՄԱՑՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ			
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	47,765	47,765
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	26,109	26,109

20 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	61,761	2,702
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	1,057	1,574
Պահեստ	1,647	1,206
Այլ	4,500	4,500
Ընդամենը այլ ակտիվներ	68,965	9,982

21 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
ՀՀ ԿԲ հաշիվներ (ռեպո համաձայնագրեր, վարկեր)	8,648,165	2,321,899
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	5,566	151,688
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	9,955	6,720
Ավանդներ բանկերից	200,088	620,548
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	-	1,515,115
Այլ պարտավորություններ	217,500	5,156,691
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,081,274	9,772,661

ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են վարկեր 600,037 հազար դրամ գումարով՝ ստացված «Գերմանա-Հայկական հիմնադրամ»-ի «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» վարկային ծրագրի շրջանակներում (2007թ.՝ 169,826 հազար դրամ) և ռեպո համաձայնագրերով վարկեր՝ 8,048,128 հազար դրամ գումարով (2007թ.՝ 2,152,073 հազար դրամ):

Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից բոլոր ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

31 դեկտեմբեր 2007թ. դրությամբ Բանկը ռեզիդենտ բանկից 775,000 ԱՄՆ դոլարի և 850,000 Եվրոյի չափով ներգրաված ավանդների դիմաց գրավադրել է վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր 623,235 հազար դրամ գումարով (Ծանոթ. 17):

2008թ. ընթացքում Բանկը այլ բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրել և միաժամանակ նրանցից ստացել է կարճաժամկետ ավանդներ տարբեր արժույթներով: Նշված գումարները ներառված են այլ պարտավորություններ հոդվածում: Տես ծանոթ. 15:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը ներգրաված վարկերի գծով չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2007թ. նույնպես):

22 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	1,174,556	2,541,034
Ժամկետային ավանդներ	5,359,949	2,352,386
Այլ պարտավորություններ	350,000	708,000
	6,884,505	5,601,420
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	454,572	157,828
Ժամկետային ավանդներ	1,505,863	1,210,099
	1,960,435	1,367,927
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	8,844,940	6,969,347

Ավանդները ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

31 դեկտեմբեր 2008թ. դրությամբ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց միջոցներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովվածություն տրամադրված վարկերի և երաշխիքների գծով 199,514 հազար դրամ գումարով (2007թ.՝ 135,757 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

31 դեկտեմբեր 2008թ. դրությամբ Բանկի հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների 65 %-ը (2007թ.՝ 64%-ը) 5,734,239 հազար դրամ գումարով (2007թ.՝ 4,432,095 հազար դրամ) հանդիսանում են առաջին երեք խոշոր (2007թ.՝ չորս) հաճախորդների միջոցները: Տեղեկատվությունը փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 28 ծանոթագրությունում:

31.12.08թ-ի դրությամբ այլ պարտավորությունները իրենից ներկայացնում է իրավաբանական անձից ներգրավված 350,000 հազար ՀՀ դրամը (2007թ. 708,000 հազար դրամ), որի դիմաց տրամադրվել է 1,038 հազար ԱՄՆ դոլարով ավանդներ (2007թ. 2,221 հազար ԱՄՆ դոլար) (նշված գումարը ներառված է 16 ծանոթագրությունում):

23 Առևտրային պարտավորություններ

Առևտրային պարտավորությունները ձևավորվել են Բանկի կողմից ֆինանսական կազմակերպություններից և ֆիզիկական անձանցից ռեպո համաձայնագրերով գնված պետական պարտատոմսերի վաճառքի արդյունքում, որոնք Բանկը մտադրվել է հետ գնել կարճ ժամանակահատվածում:

24 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Վճարվելիք գումարներ	7,942	5,788
Պարտավորություններ հարկերի գծով բացառությամբ շահութահարկի	-	3,545
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	750	1,250
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	10,027	10,253
Այլ	3,624	621
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	22,343	21,457

25 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2008	2007	2008	2007
Ներդրումային արժեթղթեր (ծանոթ. 17, 21)	8,055,331	3,667,165	8,048,128	3,667,188

26 Սեփական կապիտալ

2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 5,001,000 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված թվով 8,335 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 600 հազար դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի միակ բաժնետեր է հանդիսանում շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքետը:

2008թ. Բանկն ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 1,251,000 հազար դրամ գումարով:

Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է ՀՀ դրամով և բաժնետերն իրավունք ունի ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը ՀՀ դրամով:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով ստացված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ

չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս, քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

27 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

31 դեկտեմբեր 2008թ. դրությամբ Բանկի նկատմամբ չի եղել որևէ դատական հայց: Հետևաբար Բանկի կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստավորումներ չեն ձևավորվել:

Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

Գեկտեմբերի 31 դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Չօգտագործված վարկային գծեր	261,150	64,106
Տրամադրված երաշխիքներ	156,940	69,318
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	418,090	133,424

Պարտավորություններ օրծառնական վարձակալության օժով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքել է առևտրային վարձակալության պայմանագիր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Մինչև 1 տարի	16,500	36,000
1-5 տարի	-	102,700
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	16,500	138,700

Ապահովագրություն

Բանկը չունի սխալների կամ բացթողումների հետևանքով առաջացած պարտավորությունների ապահովագրում: Ներկայումս, Հայաստանում առկա չեն պարտավորությունների գծով ապահովագրական ծառայություններ:

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 2,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 1,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սննկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

28 Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում միակ բաժնետերեր՝ շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքեթը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2008		2007	
	Բաժնետեր և փոխկապակցված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխկապակցված անձինք	Բաժնետեր և փոխկապակցված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխկապակցված անձինք
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	-	35,865	-	22,554
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	-	188,330	-	180,185
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	-	(36,702)	-	(166,874)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	-	187,493	-	35,865
Արժեզրկումից պահուստ	-	(2,512)	-	(357)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	-	184,981	-	35,508
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	-	9,742	-	4,498
Պահուստի գծով ծախս	-	2,155	-	132
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	2,810,891	24,753	988,336	25,554
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	16,916,368	1,419,504	8,931,818	996,770
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(13,641,451)	(1,375,219)	(7,109,263)	(997,571)
Ավանդներ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	6,085,808	69,038	2,810,891	24,753
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	210,588	-	83,616	1,238
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	122	-	17,313	-
Տարվա ընթացքում մուտքեր	1,250,485	-	1,222,597	-
Տարվա ընթացքում ելքեր	(206,686)	-	(1,239,788)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	1,043,921	-	122	-
Տոկոսային եկամուտ	4,384	-	-	-
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	8,075	-	8,259	-
Տարվա ընթացքում մուտքեր	6,121,996	-	-	-
Տարվա ընթացքում ելքեր	(6,126,609)	-	(184)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	3,462	-	8,075	-
Տոկոսային ծախսեր	472	-	-	-
Տրված երաշխիքներ	30,673	-	30,422	500
Երաշխիքներից եկամուտ	307	-	304	5
<i>Եկամուտներ և ծախսեր</i>				
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	104	1,292	431	608
Այլ եկամուտ	-	-	360	60

Ղեկավար անձնակազմին և փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից 15 տարիների ընթացքում և դրանց միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 9% (2007թ.՝ 14%):

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները ներառում են աշխատավարձ և պարգևավճարներ:

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	246,978	162,322
Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին	15,612	10,782
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	262,590	173,104

29 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները, որոնք հաշվեկշռում արտացոլված չեն իրենց իրական արժեքով, համապատասխան մնացորդային արժեքների հետ միասին ներկայացված են ստորև:

Հազար ՀՀ դրամ	2008		2007	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,465,474	2,465,474	962,795	962,795
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,871,730	2,871,730	9,105,933	9,105,933
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,156,858	7,156,858	4,509,799	4,509,799
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,081,274	9,081,274	9,722,661	9,722,661
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	8,844,940	8,844,940	6,969,347	6,969,347

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են մյուս վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են

տրամադրված վարկերի տոկոսադրույքներին, հետևաբար դրանց իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին:

Այլ փոխառություններ

Ակտիվ գնանշվող շուկա չունեցող ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով ավանդների և այլ փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով: Հաշվեկշռային արժեքները հիմնականում համընկնում են իրական արժեքների հետ:

30 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվները և պարտավորություններն ըստ նրա, սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 31.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ								2008
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	2,465,474	-	-	2,465,474	-	-	-	2,465,474
Թանկարժեք մետաղներ	110,496	-	-	110,496	-	-	-	110,496
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,894,503	934,751	15,383	2,844,637	27,093	-	27,093	2,871,730
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	628,825	1,187,443	471,400	2,287,668	4,022,206	846,984	4,869,190	7,156,858
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	247,537	219,733	925,180	1,392,450	761,618	259,343	1,020,961	2,413,411
Ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթեր	8,055,331	-	-	8,055,331	-	-	-	8,055,331
	13,402,166	2,341,927	1,411,963	17,156,056	4,810,917	1,106,327	5,917,244	23,073,300
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15,521	8,484,357	18,296	8,518,174	120,643	442,457	563,100	9,081,274
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1,630,140	606,565	3,984,447	6,221,152	2,623,788	-	2,623,788	8,844,940
	1,645,661	9,090,922	4,002,743	14,739,326	2,744,431	442,457	3,186,888	17,926,214
Զուտ դիրք	11,756,506	(6,748,995)	(2,590,780)	2,416,730	2,066,486	663,870	2,730,356	5,147,086
Կուտակված ճեղքվածք	11,756,506	5,007,510	2,416,730		4,483,216	5,147,086		

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- նումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- նումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ 33 կենտրոնական բանկում	962,795	-	-	962,795	-	-	-	962,795
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,597,418	440,133	25,141	9,062,692	43,241	-	43,241	9,105,933
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներից	553,918	563,839	621,754	1,739,511	2,429,612	340,676	2,770,288	4,509,799
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ Ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթեր	72,528	72,733	380,523	525,784	1,466,947	561,896	2,028,843	2,554,627
	3,667,165	-	-	3,667,165	-	-	-	3,667,165
	<u>13,853,824</u>	<u>1,076,705</u>	<u>1,027,418</u>	<u>15,957,947</u>	<u>3,939,800</u>	<u>902,572</u>	<u>4,842,372</u>	<u>20,800,319</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,923,338	458,343	223,480	9,605,161	74,535	92,965	167,500	9,772,661
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3,018,223	365,959	509,460	3,893,642	3,075,705	-	3,075,705	6,969,347
Առևտրային պարտավորություններ	177,974	-	-	177,974	-	-	-	177,974
	<u>12,119,535</u>	<u>824,302</u>	<u>732,940</u>	<u>13,676,777</u>	<u>3,150,240</u>	<u>92,965</u>	<u>3,243,205</u>	<u>16,919,982</u>
	<u>1,734,289</u>	<u>252,403</u>	<u>294,478</u>	<u>2,281,170</u>	<u>789,560</u>	<u>809,607</u>	<u>1,599,167</u>	<u>3,880,337</u>
Զուտ Դիրք								
Կուտակված ճեղքվածք	<u>1,734,289</u>	<u>1,986,692</u>	<u>2,281,170</u>		<u>3,070,730</u>	<u>3,880,337</u>		

31 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Բանկի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Բանկի ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, և արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, ապրանքներում փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձին հետևելու համար:

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ըստ Բանկի խորհրդի հաստատած քաղաքականության: Ռիսկերի կառավարման բաժինը

ախտորոշում, գնահատում և հեջավորում է ֆինանսական ռիսկերը Բանկի գործառնական միավորների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Բանկի Խորհուրդը տրամադրում է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն՝ հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը: Որպես ապահովում ներքին ատոդիտը պատասխանատու է ռիսկի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար:

Կարևորագույն ռիսկերն են վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և այլ գործառնական ռիսկեր: Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը:

31.1 Վարկային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման բաժին կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի խորհրդին և յուրաքանչյուր միավորի ղեկավարին:

31.1.1 Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը՝ առանց երաշխիքի կամ այլ վարկային ապահովման

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է 2008 և 2007թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ վարկային ռիսկի ենթարկվելու վատագույն տարբերակը՝ առանց ապահովվածությունը հաշվի առնելու: Հաշվեկշռային ակտիվների համար վարկային ռիսկերը հիմնված են հաշվեկշռային զուտ արժեքների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	14	2,314,742	852,993
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	2,871,730	9,105,933
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16	7,156,858	4,509,799
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	17	2,413,411	2,554,627
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	25	8,055,331	3,667,165
ԸՆդամենը		22,812,072	20,690,517
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ	27	418,090	133,424
ԸՆդամենը վարկային ռիսկ		23,230,162	20,823,941

Երբ ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով, վերևում ներկայացված գումարները ցույց են տալիս ընթացիկ ռիսկը, բայց ոչ առավելագույնը, որը կարող է առաջանալ ապագայում իրական արժեքների փոփոխություններից:

31.1.2 Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեփմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեփմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ	Ընդամենը
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,314,742	-	-	2,314,742
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,008,086	133,969	729,675	2,871,730
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,118,152	6,538	32,168	7,156,858
Վաճառքի համար մատչելի մերդրումներ	2,375,414	26,608	11,389	2,413,411
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	8,055,331	-	-	8,055,331
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,871,725	167,115	773,232	22,812,072
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,262,010	3,351,003	3,077,504	20,690,517

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ արդյունաբերության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Շինարարություն	Էներգետիկա	Սպառողական ոլորտ	Առևտուր	Այլ	Ընդամենը
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,314,742	-	-	-	-	-	-	2,314,742
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,871,730	-	-	-	-	-	-	2,871,730
Հաճախորդներից տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	1,189,348	113,457	702,663	1,141,466	2,096,009	1,913,915	7,156,858
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	1,737,674	411,161	-	-	-	264,576	-	2,413,411
Հետզննման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	7,979,149	-	-	-	-	76,182	-	8,055,331
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,903,295	1,600,509	113,457	702,663	1,141,466	2,436,767	1,913,915	22,812,072
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,804,818	1,136,658	188,136	402,566	453,419	1,668,878	1,036,844	20,690,517

31.1.3 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի խորհրդի կողմից:

Վարկային ռիսկի տեսանկյունից Բանկի խորհուրդը սահմանել է նաև գործընկերների ընտրության չափանիշներ՝ հիմնվելով հայտնի վարկանշային գործակալությունների (S&P’s և Moody’s Credit Rating Agencies) գնահատականի վրա: Եթե անհրաժեշտություն է առաջանում համագործակցել գործընկերոջ հետ, որը չունի համապատասխան ներդրումային վարկանիշ, ապա խորհուրդը վերջինիս համար բացառության կարգով սահմանում է համապատասխան սահմանաչափեր:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Անշարժ գույք	5,993,443	2,884,138
Շարժական գույք	33,465	364,255
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	439,794	181,428
Այլ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	219,064	8,336
Դրամական միջոցներ	90,169	110,835
Այլ	414,124	965,374
Հաշվեգրված տոկոսներ	64,007	30,138
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	7,254,066	4,544,504

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Մակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

31.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական □ նահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխառվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային □ նահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով, ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխառվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Հարժեգրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեգրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը ըստ հաշվապահական հաշվեկշռի ակտիվների դասերի՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ

	2008	2007
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Պետական ձեռնարկություններ	-	-
Մասնավոր ձեռնարկություններ	0.3%	0,9%
Ֆիզիկական անձիք	-	-
Անհատ ձեռնարկատերեր	-	-

Վարկային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2008 և 2007թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

ժամկետանց, բայց չարժեգրկված վարկեր

Բանկը 31.12.08թ. և 31.12.07թ. դրությամբ ժամկետանց վարկեր չի ունեցել:

Վերանայված վարկեր

Բանկը 31.12.08թ. և 31.12.07թ. դրությամբ վերանայված վարկեր չի ունեցել:

31.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների և սթրես թեստի օգնությամբ: Արտարժույթի ռիսկը կառավարվում է հեջավորման և դիրքերի կառավարման միջոցով:

31.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային**Տոկոսադրույքի ռիսկ**

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա գուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 31.12.08թ. դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ բնորոշված սվոփերի ազդեցությունները, 31.12.08թ. դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

31.12.08թ. դրությամբ Բանկը չի ունեցել տատանվող տոկոսադրույքներով ֆինանսական գործիքներ:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ 2008

Կապիտալի զգայունություն

Արժույթ	Փոփո- խություններ հիմնական տոկոսա- դրույքներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	150	335	7,897	14,099	22,481
ԱՄՆ դոլար	+1	2	5	33	-	40
ՀՀ դրամ	-1	(155)	(340)	(8,268)	(14,173)	(22,936)
ԱՄՆ դոլար	-1	(2)	(5)	(33)	-	(40)

Հազար ՀՀ դրամ 2007

Կապիտալի զգայունություն

Արժույթ	Փոփո- խություններ հիմնական տոկոսա- դրույքներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	561	1,272	33,383	22,631	57,846
ԱՄՆ դոլար	+1	-	-	5	36	41
ՀՀ դրամ	-1	567	1,293	34,764	24,406	61,228
ԱՄՆ դոլար	-1	-	-	5	38	43

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և այն սահմանված շրջանակներում պահելու համար հեջավորման ռազամվարություն է օգտագործվում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական աղբյուրների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների հետ) և կապիտալի վրա (կապված արտարժութային սվոփերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ օգտագործված արտարժույթի ֆորվարդների պայմանագրերի իրական արժեքի փոփոխության և կապիտալի գործիքների հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին

հաշվետվությունում կամ կապիտալում պտտենցիալ գուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պտտենցիալ գուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2008		2007	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցություն մինչև հարկում շահույթի	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցություն մինչև հարկում շահույթի
ԱՄՆ դոլար եկրո	+20	(27,383)	+5%	(1,712)
Եվրո	+20	(4,787)	+5%	2,530

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	440,396	1,997,443	27,635	2,465,474
Թանկարժեք մետաղներ	110,496	-	-	110,496
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,149,594	1,712,099	10,037	2,871,730
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,192,823	3,964,035	-	7,156,858
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	2,375,414	37,997	-	2,413,411
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	8,055,331	-	-	8,055,331
	15,324,054	7,711,574	37,672	23,073,300
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,863,155	218,119	-	9,081,274
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1,100,127	7,739,333	5,470	8,844,940
	9,963,282	7,957,452	-	17,926,214
Զուտ դիրք 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,250,282	(135,382)	32,192	5,147,086
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	135,195	282,895	-	418,090
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	14,371,812	3,351,003	3,077,504	20,800,319
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	9,206,476	4,680,546	3,032,960	16,919,982
Զուտ դիրք 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,165,336	(1,329,543)	44,544	3,880,337
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	133,424	-	-	133,424

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության:

31.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 8%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես Ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես Ծանոթագրություն 30-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

	2008				
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,481,237	-	-	-	9,081,274
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,163,014	175,940	3,888,890	2,617,116	8,844,940
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ՝ ըստ պայմանագրային տվյալների	10,644,251	175,940	3,888,890	2,617,116	17,926,214
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	261,150	68,039	50,386	38,515	418,090

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,923,338	458,343	223,480	74,535	92,965	9,772,661
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3,018,223	365,959	509,460	3,075,705	-	6,969,347
Առևտրային պարտավորություններ	177,974	-	-	-	-	177,974
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ՝ ըստ պայմանագրային տվյալների	12,119,535	824,302	732,940	3,150,240	92,965	16,919,982
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	25,155	26,453	10,044	71,772	-	133,424

Բանկի ներգրաված միջոցների կառուցվածքում նկատելի տեսակարար կշիռ ունեն Բանկի հետ կապված անձից ներգրաված ժամկետային ավադները, որը պայմանավորված է ավանդային բազայի աստիճանական ձևավորմամբ: Բանկի ղեկավարությունը վստահ է, որ ֆինանսավորման ներկայիս մակարդակը կպահպանվի տեսանելի ապագայում, և միջոցների վերադարձի դեպքում նա կտեղեկացվի նախապես, ինչը հնարավորություն կտա Բանկին ժամանակին իրացնելու իր իրացվելի միջոցները և վերադարձնելու պարտքը:

32 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազեյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

33 Զետհաշվեկշռային իրադարձություններ

2009թ. մարտի 3-ին ՀՀ ԿԲ-ն որոշում կայացրեց անցնել դրամի՝ ԱՄՆ դոլլարի և այլ ազատ փոխարկելի արժույթների նկատմամբ լողացող փոխարժեքին: Այս փոփոխությունը ազդել է 2009թ. Բանկի փոխարժեքային ռիսկի և ֆինանսական վիճակի վրա՝ ելնելով այն փաստից, որ Բանկի պարտքերի մեծ մասը արտահայտված են այդ արժույթներով: Տես Բանկի 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխարժեքային ռիսկին վերաբերող թիվ 31.2.1 ծանոթագրությունը:

2009թ. ապրիլի 2-ին ձևավորվել էին հետևյալ փոխարժեքները

ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	370.58
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	491.98

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Անվանում	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Լիցենզիա	Բանկային գործունեության լիցենզիա #84՝ տրված ՀՀ ԿԲ-ի կողմից 25.02.2005թ.-ին
Հասցե	ՀՀ, Երևան 0010, Վ. Սարգսյան 10
ՀՎՀՀ	02574955
ԿԲ քրթակցային հաշիվ	103002102509
SWIFT կոդ	ARSJAM22
Reuters էջ	ARSJ, ARSI
Bloomberg էջ	ASWI
Հեռախոս	+374 10 529593, 584419
Ֆաքս	+374 10 529591
Էլ-փոստ	info@armswissbank.am
URL	www.armswissbank.am
Սպասարկման ժամեր	9:30 - 17:30

Բանկի արտասահմանյան քրթակից բանկերի ցանցը 31.12.2008թ. դրությամբ

Ավստրիա			
Վիեննա	Reiffaisen Zentralbank Osterreich AG	EUR USD դեպո հաշիվ	RZBA AT WW
Շվեյցարիա			
Յյուրիխ	USB AG	CHF EUR USD	UBSW CH ZH80A
Գերմանիա			
Ֆրանկֆուրտ Մայնի վրա	Commerzbank AG	EUR USD	COBA DE FF
Ռուսաստանի Դաշնություն			
Մոսկվա	UniCreditBank	RUB EUR USD GBP CHF	IMBK RU MM
Մոսկվա	Promsvyazbank JSCB	CHF EUR USD	PRMSRUMM
Լատվիա			
Ռիգա	Norvik Bank JSC	EUR USD	LATBLV22
Ուկրաինա			
Կիև	Ukrsotbank JS CB	EUR USD UAH	UKRSUAUX
Հայաստանի Հանրապետություն			
Երևան	ՀՀ կենտրոնական բանկ	EUR USD AMD Custody Acc	CBRA AM 22

Մասնակցություն և անդամակցություն ասոցիացիաներին և մասնագիտական կազմակերպություններին.

Հայաստանի Բանկերի Միություն (UBA)

Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա ԻԿԿ

Համաշխարհային Միջբանկային Ֆինանսական Հեռահաղորդակցման Ընկերություն (SWIFT)

Հայաստանում Ամերիկայի Առևտրի Պալատ (AMCHAM)

Գերմանահայկական հիմնադրամի գործընկեր բանկ («Երևանի Գերմանական Գարգացում» վարկային ծրագիր)

Հայաստանի հիփոթեքային շուկայի մասնակիցների միություն (ՀՀՇՄՄ)

ԱԶՌ-Ա վարկային բյուրո

Միջազգային առաջատար ֆակտորինգային ընկերությունների ցանց (FCI)

ՓՄՉ ԶԱԿ (Փոքր և Միջին Չեռնարկությունների Զարգացման Ազգային Կենտրոն)

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
«Տարեկան հաշվետվություն»

2008

ՀՀ Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 10
www.armswissbank.am

Ձևավորումը և տպագրությունը՝
«ԵՐԵՎԱՆ ՓՐՈԴԱԿՇՆՍ» ՓԲԸ

